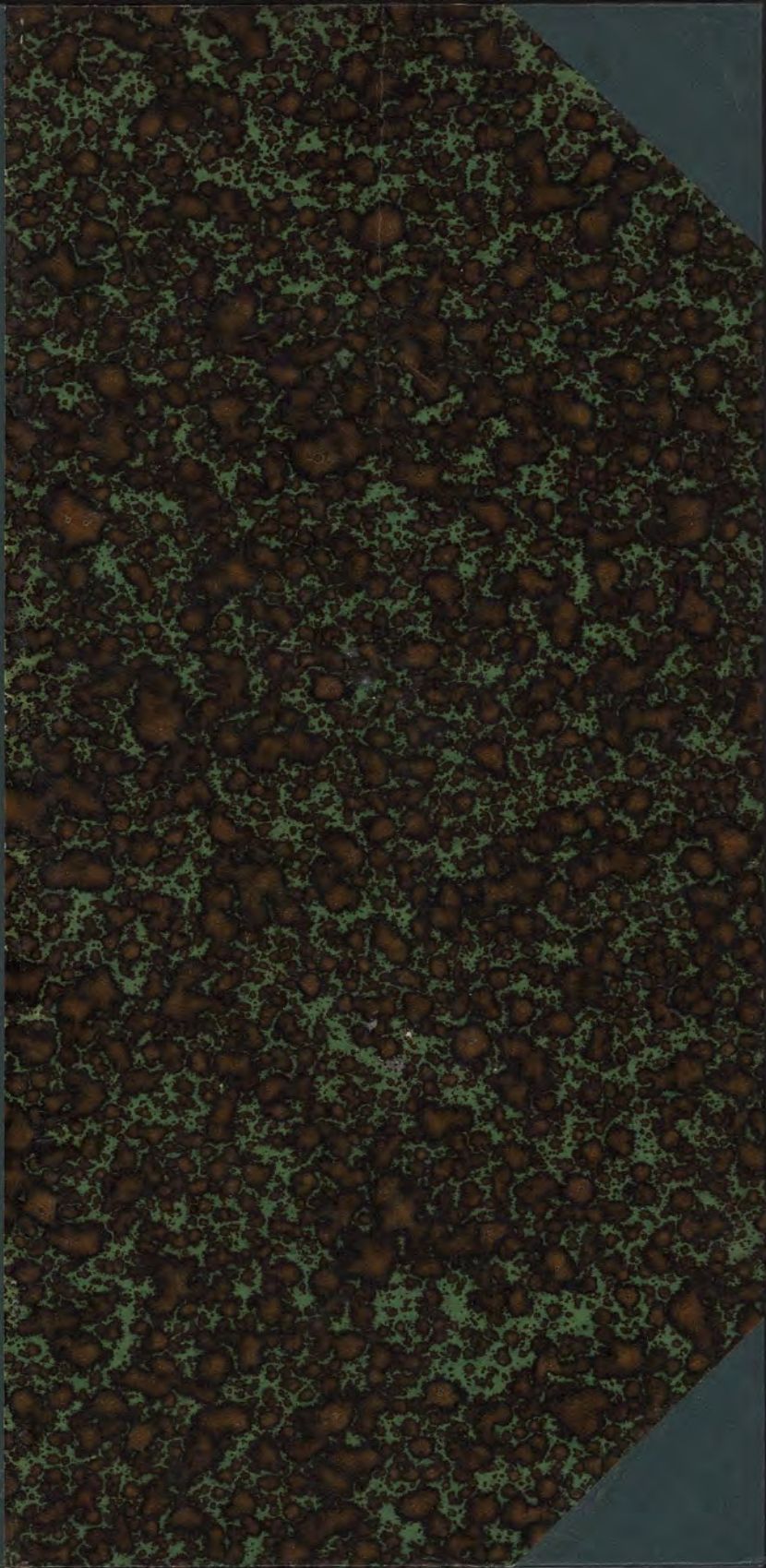

Norsk
Arbeidsmands-
forbund
BERETNING
1927

NORSK ARBEIDSMANDSFORBUND

BERETNING
OM
FORBUNDETS VIRKSOMHET
1927

VED
JOH.S M. P. ØDEGAARD OG J. EIKEFJORD

OSLO 1928 — TRYKT I ARBEIDERNE AKTIETRYKKERI

Hovedstyret.

I året 1927 har hovedstyret bestått av følgende:

Johs. M. P. Ødegård, J. Eikefjord, Hans Røste, Anton Granrud, Lars Løkkebø, Konrad Karlsen, Albert Karlsen, Kristian Moljord, Konrad Botten, Aksel Selboe, Kr. Henriksen, Magnus Magnussen og Karlot Knøsberg.

Den siste er i årets løp uttrådt av Norsk Arbeidsmandsforbund og gått over i Norsk Skog og Landarbeiderforbund. Hovedstyret har i årets løp avholdt møte i dagene 14, 15 og 16 januar.

Forretningsutvalget.

Forretningsutvalget har bestått av følgende: Johs. M. P. Ødegaard, J. Eikefjord, Hans Røste, Anton Granrud, og Lars Løkkebø.

I årets løp er avholdt 30 møter og behandlet 64 lønns- og tvistesaker, samt 84 saker vedrørende indre organisasjonsspørsmål.

Hovedkontoret.

I årets løp er innkommet i alt 1 618 almindelige brever 1 551 bankobrever og anvisninger.

I samme tidsrum er avsendt 3 328 almindelige brever, 376 bankobrever og anvisninger, 344 telegrammer og 875 trykksaker og pakker. Kvartalsrapporten „Arbeidsmanden“ er utkommet med et gjennomsnittlig oplag av 6 000.

Forbundets medlemstall og antall foreninger.

Det gjennomsnittlige antall medlemmer har i året vært 4 859. Ved årets utgang var antallet av foreninger 120. Det er i alt stiftet 16 foreninger og nedlagt 16.

Det internasjonale samarbeide.

Forbundet har i 1927 fortsatt oprettholdt sitt medlemskap i Fabrikkindernasjonalen og fra mars er forbundet optatt i Grubeinternasjonalen. Det har vært utvekslet en rekke rapporter mellom forbundet og internasjonalen.

De skandinaviske forbindelser.

I dagene 24—29 mars avholdt Svenska Gruveindustriarbetarförbund den 16. ordinære kongress i Stockholm. Som representant for Norsk Arbeidsmandsforbund møtte formannen.

I årets løp er intet møte avholdt i Den skandinaviske Gjensidighetskomité mellom de tre skandinaviske arbeidsmannsforbund.

Vi henviser til det i beretningen for 1926 omtalte møte den 29 juni 1926 i Den skandinaviske Gjensidighetskomité som bl. a. besluttet å opta Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund som medlem av gjensidighetskomitéen. Beslutningen har på grunn av inntrufne omstendigheter ikke kunnet forelegges de respektive styreverter til endelig godkjenning innen årets utgang.

Under lockouten i bergverkindustrien våren 1927 erholdt forbundet økonomisk støtte fra Svenska Gruveindustriarbetarförbund.

Agitasjonen.

Til agitasjon er i årets løp anvendt kr. 3 595.50. Dette er i likhet med foregående år bevilget til foreninger og stedlige styreverter.

På grunn av stadig foretatte innskrenkninger ved anleggene har agitasjonsarbeidet ikke kunnet drives i saklig utstrekning. En fruktbringende agitasjon er i vesentlig grad avhengig av stillingen på arbeidsmarkedet. Stadig økende arbeidsledighet innen de arbeidsgrupper som forbundet omfatter, hemmer selvsagt utviklingen i medlemstall og agitasjonen blir mindre formålstjenlig.

Tariffrevisjon.

Bergverksindustrien — Fellesoverenskomsten.

Fra Arbeidsgiverforeningen fikk man allerede tidlig i januar beskjed om at de aktet å stille krav om lønnsavslag ved de da gjeldende overenskomsters utløp 31 januar.

Det hadde stor hast for å komme i gang med de forberedende arbeider, så det hele kunde være klappet og klart til innførelse av nye lønnsbestemmelser fra 1 februar.

Den 12 januar møtte representanter for arbeiderne ved bergverkene til forhandling med representanter for Bergverkenes Landsammenslutning. Disse meddelte da at de aktet å stille krav om nedslag i lønningene som gikk betydelig ut over nedgangen i leveomkostningene. Da forbundets representanter meddelte, at de under ingen omstendighet vilde medvirke til en sådan ordning, blev det

fra arbeidsgivernes representanter gitt tydelig tilkjenne at plassene vilde bli opsagt til fratredelse 1 februar. Man enedes dog om å avholde et møte senere for å gjennomgå samtlige arbeidsgivernes krav, da de ikke innskrenket sig til lønnsbestemmelsene, men aktet også å rette angrep mot andre bestemmelser i overenskomstene var det av interesse å bli bekjent med spørsmålet i sin helhet.

Møte til gjennomgåelse av arbeidsgivernes krav avholdtes torsdag 20 januar og allerede da forelå opsigelsen og tillike Riksmeglingsmannens forbud mot arbeidsstansen. Forbudet var utferdiget 19 januar.

I møte 20 januar deltok følgende: For Bergverkenes Landsammenslutning: Souschef Kl. Serck-Hansen og kontorchef N. W. Rogstad.

For Norsk Arbeidsmandsforbund: Johs. M. P. Ødegaard.

For arbeiderne ved Sulitjelma: Kr. Moljord, Orkla: A. Ekli, Bjørkåsen: Kador Johansen, Stord: Arthur Lie, Fosdalen: J. B. Johansen, Killingdal: L. Lillevold.

Det møtte således representanter for arbeiderne fra samtlige bedrifter som omfattedes av overenskomsten.

Det skal bemerkes at overenskomsten for Sulitjelma hadde varighet til 31 mars 1927, men arbeidsgivernes representanter krevde at også denne bedrift skulde omfattes av forhandlingene.

Arbeidsgivernes representanter fremla følgende krav:

I.

Almindelige bestemmelser.

§ 1. Ordinær arbeidstid.

Uforandret.

§ 2. Overtidsarbeide og nattskift.

Punktene A og B uforandret.

Punkt C blir sålydende:

Overtidsarbeide betales med følgende tilleggsprocenter:

Overtidsarbeide på lørdager og dager før helligdager efter kl. 2 em. (eller efter vedkommende gruppes ordinære arbeidstid forsåvidt den slutter efter kl. 2) samt på søn- og helligdager inntil siste helligdagsaften kl. 10 betales med 100 pct. av timelønnen.

Overtidsarbeide utenfor denne tid betales med 25 pct. for de 2 første arbeidstimer pr. dag. For øvrig med 50 pct.

For overtidsarbeide som ikke skjer i fortsettelse av vedkommendes ordinære arbeidstid og påbegynnes senere enn 3 timer derefter, betales vanlig overtidsprocenttillegg inntil kl. 9 em., og derefter 100 pct. inntil kl. 4 morgen, hvorpå 50 pct. til den ordinære arbeidstids begynnelse. Denne bestemmelse gjelder ikke når vedkommende arbeider blir tilsagt å arbeide et helt overtidsskift.

Punktene D og E uforandret.

§§ 3, 4, 5 og 6 uforandret.

§ 7. Tillitsmenn.

Punkt A blir sålydende:

De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne, anerkjennes som representanter og talsmenn for de organiserte arbeidere. Disse tillitsmenn skal være ansatt ved bedriften og så vidt gjørlig ha arbeidet ved denne i 2 år. De valgte navn skal innen 8 dager meddeles bedriftens leder.

Punktene B, C og D uforandret.

§§ 8, 9 og 10 uforandret.

II.

Særbestemmelser for fagarbeidere etc.

§ 1.

Uforandret.

§ 2. Akkordarbeide og tillegg for nattskift.

Utgår.

§ 3. Pasning av flere maskiner. (Gjelder kun for jern- og metallarbeidere.)

Utgår.

§ 4. Reiseutgifter.

Sendes en arbeider så langt bort at han ikke kan ha nattekvarter i sitt hjem, betales som kost- og losjigodtgjørelse 15 pct. tillegg til timelønnen.

For overtid på sådant arbeide betales almindelige procenttillegg til den ordinære timelønn.

Skyssgodtgjørelse betales av bedriften etter regning.

§ 5. Verktøigodtgjørelse.

Trearbeidere som selv holder tilstrekkelig håndverktøi får herfor en godtgjørelse av 2 øre pr. arbeidet time. Godtgjørelsen utbetales efterskuddsvis pr. år.

Hvis bedriften selv holder verktøi, har arbeideren ikke rett til verktøigodtgjørelse.

Malere holder selv stålparkel og trekkpensel.

§ 6. Arbeidsstans på grunn av materialmangel. (Gjelder kun for snekkere og tømmere.)

Utgår.

III.

Lønnsatser m. v.

a) Arbeide under dagen,

1. Sjakthuggere:

	Minstelønn	
	I akkord	I dagarb.
	kr.	kr.
a) De første 12 måneder	0.75	0.95
b) Fullt utlærte	0.85	1.05

Minstelønn
I akkord I dagarb.
kr. kr.

2. Spesialarbeidere:

Lokomotivførere, heis- og kompressorkjøriere med fagarbeiderbevis som mekanikere samt utlærte skinneleggere 0.75 1.00

3. Øvrige arbeidere: 0.75 0.95

b) Arbeide i dagen.

1. Mannlige arbeidere 0.65 0.85

2. Spesialarbeidere:

Lokomotivførere, heis- og kompressorkjøriere med fagarbeiderbevis som mekanikere samt utlærte skinneleggere 0.65 0.90

3. Kvinner. 0.30 0.50

c) Fagarbeidere m. v.:

Minstelønn.

1. Fagarbeidere (se II, § 1 med anmerkn.) kr. 0.90

2. Hjelpearbeidere „ 0.75

Av de under punktene a, b og c fastsatte lønnsatser er en del å anse som dyrtidstillegg.

3. Læregutter:

a) Ovenstående minstelønnsatser gjelder ikke læregutter på kontrakt eller gutter som er ansatt i lære uten kontrakt.

b) Læregutter på kontrakt eller gutter som antas i lære skal gis den best mulige fagutdannelse og så vidt gjørlig fortsette ved samme bedrift i læretiden, således at de efter endt læretid skal kunne gjøre fyldest for minstelønnen som ovenfor. Til opnåelse herav fastsettes:

1. At guttene som regel ikke skal antas eldre enn 17 år.

2. At bedriften skal gi dem adgang til virkelig å lære det fag de beskjefliges i, og ikke for lenge ad gangen holde dem i et bestemt spesialarbeide.

Den laveste lønn for læregutter settes til ? øre pr. time, stigende efter følgende skala:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 halvår

øre.

Av lønnen er en del å anse som dyrtidstillegg.

For den som antas i lære efter å ha gjennomgått en mekanisk fagskole eller på annen måte fått utdannelse i faget gjøres et fradrag i læretiden. Fradraget skal stå i forhold til vedkommendes utdannelse og begynnnerlønnen tilsvarende forhøies.

d) Barakker ved alle bergverk.

Barakkeleien fastsettes til kr. 4.00 pr. md. pr. mann for hus og elektrisk lys, hvor sådant er innlagt.

IV.

Særbestemmelser.

Fosdalen og Meløyvær. (Nordiske Grubekompani.)

Ventepengene nedsettes til kr. 0.85. Ellers uforandret.

Killingdal. Uforandret.

Sulitjelma. Punkt a blir sålydende: Ved grubene Anna, Sagmo, Ny-Sulitjelma, Hankabakken, Furuhaugen betales til de i overenskomsten fastsatte minstelønssatser — og i tilfelle — til de individuelle timelønninger et høifjellstillegg av 4 øre pr. time.

Punkt b og c uforandret.

Punkt d blir sålydende: Når reparatørene og smørerne er i tørknuseriet betales et tillegg av 10 øre pr. time.

Punkt e utgår.

V.

Utløpstillid.

31. desember 1927.

Anmerkning til II, § 1.

Uforandret.

Arbeidsgivernes representanter begrunnet kravene med, at de måtte sees på bakgrunn av grubenes sterkt forminskede inntekter, hvilket skyldtes så vel kronestigningen som den sterke synkning i prisene målt i gullvaluta. De opplyste, at den pris man nu om dagen erholdt for 1 tonn kobberholdig svovlkis utgjorde i norske kroner ca. 86 pct. av prisen første halvår 1914, og for jernmalm ca. 80 pct.

Fra arbeidsgivernes side blev det videre påpekt stigningen i minstelønningene siden 1914 og trukket sammenligninger mellom de svenske og finske lønssatser, som de påstod lå langt lavere, og den gamle kjepphest om lønningene i Spania, blev også denne gang sadlet.

De hevdet, at således som forholdene ligger an er en „sterk reduksjon“ i de norske lønninger uundgåelig.

Angående ferien tilførte arbeidsgivernes representanter protokollen følgende:

„Angående ferien vil arbeidsgivernes representanter ha bemerket, at feriens lengde i Norge står i et avgjort misforhold til forholdene i de med oss konkurrerende land, således har Sverige 4 dager og Spania ingen betalt ferie. Å gi ferie i Norge i større utstrekning enn i andre land er uforsvarlig både økonomisk og bedriftsmessig.

Når arbeidsgivernes representanter ikke desto mindre i år har undlatt å medta krav om feriens nedsettelse er grunnen følgende: Vi har vært nødsaget til å kreve så vidt store reduksjoner i lønningene, at man for å oppnå gjennomførelse av dem, har villet stille

feriekrevet i bero denne gang for derved å medvirke til et minde-
lig oppgjør gjennom forhandlinger uten arbeidsstans.

Skulde dette mål allikevel ikke nåes, vil vi stå helt *fritt* i ferie-
spørsmålet og forbeholde oss å søke ferien bragt inn i et riktigere
spor enn det etter vår mening hittil har vært“.

Som det fremgår av arbeidsgivernes krav er det særlig lønningene de har rettet angrepet imot, og dernæst de bestemmelser som er av økonomisk verdi.

Lønnsreduksjonen er generelt kr. 0.30 pr. time på alle satser. Det utgjør gjennomsnittlig ca. 29 pct. For akkordarbeiderne vil det representere noget mere, for når minstelønnen senkes, synker den reelle fortjeneste noget mere.

Fredag 21 januar avholdtes nytt møte. Arbeidernes representanter meddelte, at de ikke kunde akseptere de av bergverkenes representanter fremlagte krav, hverken hvad lønssatsene eller de almindelige bestemmelser angår, idet man ikke kunde indrømme berettigelsen i forringelsen av arbeidernes lønns- og arbeidsvilkår.

De fremla eget forslag og redegjorde for de enkelte punkter.

Arbeidsgivernes representanter meddelte, at kravene i alt vesentlig måtte avvises.

De vilde dog konferere med bedriftene om saken.

Hermed vår de organisasjonsmessige forhandlinger avsluttet.

De av arbeidernes representanter fremlagte krav var følgende:

1.

Almindelige bestemmelser.

§ 1. *Ordinær arbeidstid.*

Uforandret.

§ 2. *Overtids- og nattarbeide.*

- a) Overtidsarbeide skal ikke anvendes uten i tilfelle av nødvendige reparasjoner og kun i den utstrekning gjeldende lov hjemler og ikke overdrives av eller overfor den enkelte arbeider.
- b) Uforandret.
- c) blir sålydende: Overtidsarbeide betales med følgende tilleggsprocenter: Overtidsarbeide på lørdager og dager før helligdager etter kl. 2 em. samt søn- og helligdager inntil siste helligdagsaften kl. 10 betales med 100 pct. av timelønnen.

Samme sats betales arbeidere selv om det ordinære skift ender før enn om morgenen lørdager og dager før helligdager.

Overtidsarbeide utenfor denne tid betales med 50 pct. pr. time pr. dag.

Videre utgår siste punktum i punkt c.

§ 3.

Akkordarbeide.

A og B uforandret.

C gis sådan tilføielse:

Opnåes ikke enighet om prisen med nogen arbeider og arbeidsgiveren allikevel ønsker arbeidet utført, betales etter minstelønn for dagarbeide.

D uforandret.

E gis sådan tilføielse:

Har nogen arbeider flere akkorder i samme oppgjørsperiode oppjøres hver akkord særskilt.

§ 4. *Bestemmelse om minstelønn.*

A og B uforandret.

C aldersgrensen 19 år forandres til 18 år ellers uforandret.

§ 5.

Uforandret.

§ 6.

Tilføies:

Av oppjøret skal fremgå spesifisert antall timer og fortjeneste for såvel akkord som timelønnsarbeide og for overtid de forskjellige procentsatser.

§ 7. *Tillitsmenn.*

Nytt punkt E:

Avtaler mellom arbeiderne og bedriften vedrørende arbeidet eller andre forhold som angår bedriften er uten vedkommende forbunds godkjennelse virkningsløs.

§ 8. *Attester.*

Uforandret.

§ 9. *Ferie.*

- a) Enhver arbeider som har vært ansatt ved samme bedrift i et sammenhengende tidsrum av 12 uker, har rett til en sammenhengende ferie på 12 arbeidsdager. At bedriften i nevnte tidsrum har arbeidet med innskrenket tid medfører ikke innskrenking i arbeidernes rett til ferie.

Arbeideren må godgjøre at han i kalenderåret ikke tidligere har hatt ferie eller mottatt feriegodtgjørelse.

- b) Ferien skal gis som sommerferie i tidsrummet 15 mai—15 september. Er bedriftsmessige eller andre hensyn til hinder herfor blir tidsrummet for ferien å fastsette ved særskilt overenskomst. Den nærmere fastsettelse av den enkeltes ferie eller en fellesferie fastsettes ved forhandlinger mellom arbeidsgiverne og arbeiderne.
- c) I ferien skal arbeideren ha en lønn (feriegodtgjørelse som fastsettes således:
1. Hvor der arbeides på fast lønn (uten akkord) skal feriegodtgjørelsen svare til lønnen.

2. Hvor der arbeides helt eller delvis på akkord skal feriegodtgjørelsen svare til gjennomsnittsførtjenesten i de siste 12 uker.
3. Hvis det er arbeidet på innskrenket tid skal feriegodtgjørelsen beregnes på grunnlag av arbeidernes gjennomsnittlige arbeidsförtjeneste i de siste 12 uker og av hans timelønn ved feriens inntreden. Har det vært arbeidet helt eller delvis på akkord gåes ut fra beregningsmåten i punkt c 2.

Feriegodtgjørelsen utbetales dagen før ferien begynner.

- d) Blir en arbeider sagt opp før han har fått adgang til å benytte en optjent ferie, tilkommer det ham feriegodtgjørelse.

Hvis en arbeider deltar i en fellesferie, før han har vært 12 uker i bedriftens tjeneste, tilkommer det ham feriegodtgjørelse på 12-ukersdagen for hans ansettelse i bedriften, når han godtgjør at han i kalenderåret ikke tidligere har hatt ferie eller fått feriegodtgjørelse.

- e) Den sammenhengende effektive tjenestetid skal ikke betraktes som avbrutt ved arbeidsstans som skyldes:

1. En lockout eller streik, som er besluttet eller på forhånd godkjent henholdsvis av Norsk Arbeidsgiverforening eller Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.
2. En midlertidig arbeidsstans på grunn av bedriftsmessige årsaker.
3. Ordinær militærtjeneste, som ikke strekker sig utover en rekruttskole og en regimentsamling.
4. Legitimert sykdomsforfall, dog ikke utover 3 måneder.

Den tid, hvori stansen eller ledigheten varer, medregnes dog ikke i tjenestetiden undtagen sykdom pådratt i verkets tjeneste.

- f) I enkelte bedrifter eller bedriftsbrancher, hvor en lengere ferie enn foran bestemt er innført, er det intet til hinder for at denne lengere ferie tariffest.
- g) Foranstående feriebestemmelser skal ikke være til hinder for, at der, hvor særlige forhold (som sundhetsskadelige eller særlig anstrengende arbeide eller lignende) tilsier det, gis enkelte arbeidere lengere ferie.

§ 10. *Twisters behandling.*

Uforandret.

§ 11. *Andel i bedriftens ledelse.*

Arbeidsgiverne anerkjenner arbeidernes rett til andel i ledelsen av bedriften ved antagelse og avskjedigelse av arbeidere, arbeidsformenn, opsynsmenn og verksmester.

Likeledes med hensyn til de hygieniske innretninger ved bedriften, bestyrelse av arbeiderboliger, anskaffelse av nye maskiner, ved innførelse av nye bedriftsmetoder, arbeidsmetoder m. v. Til å formidle arbeidernes andel i ledelsen opprettes bedriftsråd.

Det overlates til arbeiderne og arbeidsgiverne ved hver bedrift å bli enige om formen for disse, dog skal der være anledning til, hvis enighet ikke opnåes, å innbringe saken for hovedorganisasjonen, som da avgjør på hvilken måte tvisten skal løses.

Fagarbeidere.

§ 1.

Uforandret.

§ 2. *Akkordarbeide og tillegg for nattskift.*

Parentesen utgår.

A uforandret.

B tilføies:

Omfatter også heis-, kompressor- og lokomotivkjørere og pumpere ved grubene.

Uforandret. § 3. *Pasning av flere maskiner.*Uforandret. § 4. *Reiseutgifter.*Uforandret. § 5. *Verktøigodtgjørelse.*Uforandret. § 6. *Arbeidsstans på grunn av materialmangel.*

Uforandret.

III.

Lønnsatser m. v.

Punkt 1, a, b og c uforandret.

Punkt 2 b. *Normallønn.* Parantesen utgår.C. *Læregutter.* Uforandret.3. *Baraker ved alle bergverk.* „Hvor sådant er innlagt“, utgår.

IV.

Særbestemmelser.For *Fossdalen og Meløyvær* (Nordiske grubekompani) uforandret.For *Killingdal.*

Nytt punkt c. Husleien fastsettes til kr. 2.00 pr. måned.

Nytt punkt d. For arbeidere som er beskjeftiget ved knuseriet og ved taugbanen ved gruben gis et tillegg av 10 øre pr. time.

Sulitjelma.

d) Reparatører og smørere i vaskeriet, skeidehuset og taugbanen betales en normallønn o. s. v.

Bjørkåsen.

For hus og lys gjøres følgende fradrag i arbeidslønn:

Familieboliger:

1 værelse og kjøkken kr. 10.00 pr. måned.

2 værelser og kjøkken kr. 15.00 pr. måned.

Kvister, 2 værelser med kjeller og uthus, kr. 8.00 pr. måned.

For koke- og varmstrøm betales kr. 5.00 pr. kw., kull kr. 2.50 pr. hl.

Stordo gruber.

For hus og lys gjøres følgende fradrag i arbeidslønn:

For løskarer kr. 4.00 pr. måned pr. mann.

Familieboliger:

1 værelse og kjøkken kr. 6.00 pr. måned.

2 værelser og kjøkken kr. 9.00 pr. måned.

Arbeiderne skal kunne kjøpe brensel av verket for kr. 3.50 pr. hl. kull.

V.

Utløpstid.

31 mars 1928.

*

Arbeidsgiverforeningen arbeidet under høitrykk for å få meglingen satt igang hurtigst mulig, og allerede den 19 januar, før partsforhandlingene i bergverksindustrien var avsluttet, avholdtes det første møte hos Riksmeglingsmannen, hvor Arbeidsgiverforeningens direktør og Landsorganisasjonens formann gav en orientering av de forskjellige parters syn på den foreliggende situasjon.

Som foran nevnt hadde overenskomsten for Sulitjelmas vedkommende varighet til 31 mars 1927. Men arbeidsgiverne anså at lockouten hadde for lite omfang og opsa arbeiderne i Sulitjelma i sympatilockout den 29 januar til fratredelse den 12 februar.

Dermed omfatter opsigelsen i bergverksindustrien 1500 medlemmer.

Meglingsforhandlingene, som blev optatt 19 januar, fortsatte daglig med gjennomgåelse av de enkelte industrier og med fellesforhandlinger, men man blev efter hvert klar over at en løsning av lockouten med megling ikke var opnåelig.

Meglingen blev avsluttet den 11 februar uten resultat og lockouten inntrådte den 12 og 13 s. m. Den åpne kamp var således en kjensgjerning.

Før Riksmeglingsmannen avsluttet meglingen, rettet han forespørsel til partene om å la tvisten avgjøre ved frivillig voldgift. Hertil svarte arbeidernes representanter bestemt nei, mens arbeidsgivernes representanter erklærte sig villig hertil.

Med hensyn til kravene erklærte arbeidernes representanter under meglingsforhandlingene at de kunne gå med på å anbefale medlemmene å vedta et forslag som gikk ut på en reduksjon svarende til synkningen av leveomkostningene regnet fra mars 1926 til januar 1927 som representerte 6.6 pet.

På det tidspunkt meglingen blev avsluttet var det opnådd enighet mellom arbeiderne og arbeidsgiverne innen en del andre

industrier som hadde overenskomst til 31 mars 1928 med bestemmelser om indeksregulering februar 1927 å ta konsekvensen av priset, men for de 4 industrier som nu var i lockout nektet Arbeidsgiverforeningen å gå med på en sådan ordning og fastholdt i alt vesentlig sine oprindelige krav.

Arbeidernes representanter antydte enn videre at de under forutsetning av overenskomst på 2 års varighet kunde gå med på å anbefale en litt større lønnsreduksjon straks, enn hvad fallet i leveomkostningene skulde tilsi, og at man i denne periode kunde foreta en å to indeksreguleringer, men da under forutsetning av at det man straks reduserte mere enn priset skulde godskrives arbeiderne ved de senere reguleringer, så arbeidernes levestandard ikke blev senket i overenskomstperioden.

Ingen av de fra arbeidernes representanter antydde alternativer vant bifall.

Lockouten var nu i full gang. Og ifølge de senere års tradisjon var man på det rene med at den vilde bli av minst 6—7 ukers varighet.

I henhold til lov om arbeidstvister innkalte Riksmeglingsmannen partene til ny megling mandag 14 mars. Utsikten for en løsning var ikke bedre nu enn ved den første meglings avslutning, og Riksmeglingsmannen var også ganske snart på det rene hermed.

Riksmeglingsmannen reiste atter spørsmålet til partene om frivillig voldgift, men Landsorganisasjonen oprettholdt sin tidligere avvisende opfatning.

Når Riksmeglingsmannens antydde forslag om frivillig voldgift for annen gang ikke kunde realiseres, var man på det rene med at statsmyndighetene muligens vilde søke å gripe inn i konfliktsituasjonen på en eller annen måte, og det viste sig å holde stikk.

Man fikk forespørsel om partene var villig til å la konflikten undergis megling av en av Regjeringen opnevnt meglingsnevnd i likhet med 1926.

Fra Landsorganisasjonens side blev det meddelt at man ikke hadde særlige prinsipielle innvendinger herimot, da man var underlagt tvungen megling for Riksmeglingsmannen. Men man måtte naturligvis også regne med at meglingen for nevnden kunde strande og stå foran muligheten av tvungen voldgift.

Dette blev sterkt fremholdt fra Landsorganisasjonens side like overfor de personer som optrådte på statsmyndighetenes vegne, og det blev uttalt at man måtte få visshet for at ikke Stortinget vedtok voldgiftsloven.

Landsorganisasjonen var nemlig av den opfatning at all den stund voldgiftslovens skjebne var uavgjort, vilde man risikere at også en megling for meglingsnevnden vilde mislykkes.

Den 17 mars behandlet Stortinget spørsmålet om hvor vidt voldgiftsloven skulde gjøres anvendelig i den foreliggende lockout. Sakens behandling resulterte i beslutning om en utsettelse inntil videre. De uttalelser som fremkom fra forskjellige hold under behandlingen var meget svevende, og man fikk nærmest inntrykk av at de borgerlige representanter vilde innrette sig så at adgangen til lovens vedtagelse stod åpen dersom meglingsnevndens arbeide ikke førte frem.

Efter at dette resultat av Stortingets behandling av saken forelå, opnevnte Regjeringen meglingsnevnden, som blev bestående av den fungerende Riksmeglingsmann statsadvokat Furu, formann, advokat Stuevold-Hansen og veidirektør Baalsrud.

Det første møte for meglingsnevnden blev avholdt onsdag 23 mars, med den samme omstendige forklaring fra partene som den der tidligere var avgitt for Riksmeglingsmannen — delvis i fellesmøter og delvis i møter vedkommende de enkelte industrier.

I disse forhandlinger deltok de samme representanter fra de forskjellige bergverk som hadde deltatt i partsforhandlingene og forhandlingene for Riksmeglingsmannen.

Situasjonen var på alle hold uforandret, når undtas at indekstallet for leveomkostningene i den tid lockouten har vart, ytterligere var sunket fra 208 points i februar til 203 points i mars, så det samlede fall i leveomkostningene fra mars 1926 til dette tidspunkt var 22 points, motsvarende 9.7 pct.

Arbeidernes representanter antydte like overfor nevnden at de var villig til å ta konsekvensen av det ytterligere fall i leveomkostningene og anbefalte et forslag inneholdende en motsvarende lønnsreduksjon. Kravet om to-årig overenskomst blev oprettholdt, men man var fremdeles villig til å gå med på en å to reguleringer i perioden.

Arbeidsgivernes representanter var fremdeles like avvisende og kunde ikke gå med på innrømmelser som gjorde det mulig å møtes på det av arbeidernes representanter hevdede grunnlag.

Meglingsnevnden var heller ikke videre stemt for å akseptere arbeidernes antydning til løsning. På den annen side var også arbeidsgivernes standpunkter så fjernt fra arbeidernes at nevnden ikke fant grunnlag for et forslag mellom partenes standpunkter som kunde tenkes å opna partenes anbefaling.

Meglingsnevndens forhandlinger blev derfor avsluttet uten resultat fredag 8 april.

Efter nu ca. 2 måneders lockout var man like langt fra en løsning, og arbeidsgiverne var i sin hjelpeløshet grepet av en viss grad desperatisme og gikk til å erklære sympatilockout for en hel rekke industrier, bl. a. elektrokjemisk, sagbrukene, chokoladefabrikkene, melkefabrikkene, Norsk Hydro m. fl.

Dertil kommer at arbeiderne i papirindustrien var opsagt av Papirindustriens Arbeidsgiverforening (utenfor Arbeidsgiverforeningen). Den store lockout skulde tre i kraft den 27 april.

Samtidig med utfoldelsen av denne kraftanstrengelse fra Arbeidsgiverforeningens side, som øiensynlig var den for hård, gikk Arbeidsgiverforeningens direktør og formannen i Mekaniske Verksteders Landsforening til Stortingets presidentskap og bad om at Stortinget på ny måtte ta spørsmålet om tvungen voldgift op til behandling. Lovens skjebne måtte nu endelig avgjøres.

Voldgiftsloven blev vedtatt i Odelsting og Lagting av de borgerlige partier. Det var kun arbeiderpartienes representanter som stemte imot.

I statsråd hos kongen torsdag den 5 mai blev loven sanksjonert og i statsråd fredag 6 mai utnevnes voldgiftsrettens medlemmer, som er følgende:

Høiestrettsadvokat J. M. Lund, formann, generaldirektør Horn, stortingsmann Værland, direktør Christiansen og forretningsfører M. Ormestad.

I samme statsråd, 5 mai, hvor loven blev sanksjonert, blev det bestemt at følgende tvister skal undergis voldgiftsrettens behandling:

1. Norsk Arbeidsgiverforening og Bergverkenes Landssammenslutning med Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Arbeidsmandsforbund, herunder Sulitjelma A/B's gruber med Norsk Arbeidsmandsforbund.

2. Norsk Arbeidsgiverforening og De Mekaniske Verksteders Landsforening med Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund og Norsk Formerforbund, herunder også tvist mellom Catrineholms Emaljefabrikk og Norsk Jern- og Metallarbeiderforbund.

3. Norsk Arbeidsgiverforening og Skofabrikkens Arbeidsgiverforening med Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Skotøiarbeiderforbund.

4. Norsk Arbeidsgiverforening og Tekstilfabrikkens Landssammenslutning med Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Tekstilarbeiderforbund, herunder også tvist mellom Hansen &

Co.s Oljeklædefabrikk, Fredrikstad, som er tilsluttet Tekstilfabrikkens Landssammenslutning, og Norsk Skredderforbund.

5. Norsk Arbeidsgiverforening og Treindustriens Arbeidsgiverforening med Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Høvleriarbeiderforbund.

6. Norsk Arbeidsgiverforening og Skiensvassdragets Fellesfløtningsforening med Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Papirindustriarbeiderforbund angående opprettelse av tariffavtaler med fagforeningene ved Heggslensen, Tinnelvsensen, Gvarvslensen og Bandakkanalen.

7. Drammens Trevarefabrikk med Norsk Bygningsarbeiderforbund.

8. Gullistefabrikkene med Norsk Møbelindustriarbeiderforbund.

9. Gummifabrikk „National“ med Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund.

Likeledes blev det bestemt:

„Enhver iverksettelse av arbeidsstengning eller arbeidsnedleggelse i anledning av de tvister som ved Regjeringens resolusjon av 5 mai 1927 er undergitt voldgift, forbys.

Dette forbud trer i kraft straks.“

Da det var på det rene at voldgiftsloven var en kjensgjerning, fattet Landsorganisasjonens sekretariat beslutning om at med alle til rådighet stående midler motarbeide loven og dens virkninger. Det blev besluttet ikke å benytte den adgang loven gir Landsorganisasjonen til å opnevne et medlem av retten og enn videre ikke delta i prosedyren.

Loven gir Regjeringen adgang til å forby fortsatt arbeidsstans i de industrier som omfattes av lockouten, men således at arbeidet skal gjenoptas på de gamle betingelser dersom partene ikke enes om noget annet.

Regjeringen hadde ingen lyst til å utøve denne rett.

For at spørsmålet om arbeidets optagelse mens retten arbeidet skulde bli drøftet av partene, innkalte Riksmeglingsmannen partene til konferanse herom onsdag 4 mai. Konferansen resulterte i, at partene på egen hånd skulde søke å komme til enighet, og forhandlingene fortsatte samme dag.

Herunder blev det bragt på det rene at de aller fleste lockoutede arbeidere kunde gjeninntas straks, dersom bedriftene fikk en akseptabel ordning angående den midlertidige lønn. Det viste sig imidlertid, at nogen enighet om lønsspørsmålet ikke kunde opnåes, da arbeidernes representanter krevde de gamle lønns- og arbeidsvilkår gjort gjeldende.

Arbeidsgivernes standpunkt var at dommens bestemmelser skulde være gjeldende fra arbeidets gjenoptagelse og at der midlertidig utbetales et „passende forskudd“.

Torsdag 5 mai møtte partene på ny hos Riksmeglingsmannen, hvor meddeltes at enighet ikke var opnådd. Riksmeglingsmannens forsøk på megling førte heller ikke frem til en ordning.

Både Riksmeglingsmannen og voldgiftsrettens formann satte sig nu i bevegelse for å tilveiebringe en ordning, og lørdag 7 mai forelå fra Arbeidsgiverforeningen følgende meddelelse:

„Efter inntrengende henstilling fra voldgiftsrettens formann og Riksmeglingsmannen, har Norsk Arbeidsgiverforenings centralstyre besluttet å opheve arbeidsstengningen i de bedriftsgrupper som er i stans, nemlig jernindustrien, tekstilindustrien, skotøiindustrien og treindustrien. Under forutsetning av at det ved bedriftene melder sig et for rasjonell drift tilstrekkelig antall arbeidere, vil arbeidet derfor straks bli gjenoptatt i den utstrekning bedriftsmessige hensyn tillater, og inntil voldgiftsdommene foreligger, på de lønnsvilkår som gjaldt før arbeidsstansen inntrådte.

Landsorganisasjonen fant imidlertid ikke denne form helt tilfredsstillende og utsendte følgende meddelelse:

„I anledning av at Norsk Arbeidsgiverforening har avblåst lockouten uten at nogen avtale er truffet med Landsorganisasjonen og de interesserte forbund, har Landsorganisasjonen og vedkommende forbund (Jern- og Metallarbeiderforbundet, Formerforbundet, Tekstilarbeiderforbundet, Skotøiarbeiderforbundet, *Arbeidsmandsforbundet* og Høyleriarbeiderforbundet) besluttet at ingen arbeidere gjenoptar arbeidet før etter nærmere beskjed fra sine forbund.“

Med hensyn til arbeidets gjenoptagelse var det fra bergverkenes side ingen vanskeligheter ved andre bedrifter enn Sulitjelma. Der var forholdet at bedriften har besluttet å innskrenke arbeidsstyrken med ca. 300 mann. At dette vakte motvilje fra arbeidernes side er selvsagt, og den stedlige organisasjon søkte ved forhandling å begrense opsigelsene til det minst mulige, og få det ordnet således at det virket minst skadelig for organisasjonen.

Voldgiftsrettens forhandlinger påbegyntes 11 mai, og 21 mai forelå i tvisten vedkommende bergverkene følgende

voldgiftsdom

i tvist mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Bergverkenes Landsammenslutning samt følgende bedrifter: Fosdalens Bergverks-Aktieselskap, The Bede Metal- og Chemical Co. Ltd. (Killingdal), Orkla Grube-Aktiebolag, Sulitjelma A/B Gruber, A/S Stordø Kisgruber, Meløyvær Gruber (Nordiske Grubekompani), A/S Bjørkåsen Gruber,

Dunderland Iron Ore Co. Ltd. på den ene side og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Arbeidsmandsforbund på den annen side.

Bestemmelsene i den mellom partene inntil 31 januar 1927 bestående overenskomst gjøres gjeldende mellom partene fra denne doms avsigelse med følgende forandringer:

I. Almindelige bestemmelser.

§ 2.

c) Overtidsarbeide betales med følgende tilleggspocenter:

Overtidsarbeide på lørdager og dager før helligdager efter kl. 2 samt på søn- og helligdager inntil siste helligdagsaften kl. 10 betales med 100 pct. av timelønnen. Arbeidere hvis ordinære skift ender før kl. 2 em. på lørdager og dager før helligdager betales for overtidsarbeide mellom skiftets slutt og kl. 2 em. 50 pct.

Overtidsarbeide utenfor denne tid betales med 25 pct. for de 2 første arbeidstimer pr. dag. For øvrig med 50 pct.

For overtidsarbeide som ikke skjer i fortsettelse av vedkommendes ordinære arbeidstid og påbegynnes senere enn 3 timer derefter, betales vanlig overtidsprocenttillegg inntil kl. 9 em. og derefter 100 pct. Denne særbestemmelse gjelder dog ikke, når vedkommende arbeider blir tilsagt å arbeide et helt overtidsskift.

II. Fagarbeidere etc.

Verktøigodtgjørelse. Trearbeidere som selv holder tilstrekkelig håndverktøi får herfor en godtgjørelse av 2 øre pr. arbeidet time. Godtgjørelsen utbetales efterskuddsvis pr. år.

Hvis bedriften selv holder verktøi har arbeideren ikke rett til verktøigodtgjørelse.

Malere holder selv stålparkel og trekkpensel.

III. Lønnssatser m. v.

		Minstelønn i akkord og dagarb.	
1.	a) <i>Arbeide under dagen.</i>		
	1. <i>Sjakhuggere:</i>	kr.	kr.
	a) De første 12 måneder	0.88	1.05
	b) Fullt utlærte	0.98	1.15
	2. <i>Øvrige arbeidere</i>	0.88	1.05
	b) <i>Arbeide i dagen:</i>		
	1. Mannlige arbeidere	0.80	0.97
	2. Kvinner	0.51	0.68
	c) <i>Spesialarbeidere:</i>		
	Lokomotivførere, heis- og kompressorkjørere samt skinneleggere	0.88	1.10

2. *Fagarbeidere m. v.*a) *Minstelønn:*

1. Jern- og metallarbeidere, elektrikkere, borsmeder, snekkere, tømmermenn og malere 1.01
2. Hjelpearbeidere 0.88

b) *Normallønn* (gjelder kun for de bergverk, hvor der tidligere har vært normallønn):

1. Snekkere og tømmermenn 1.27
2. Malere 1.27

c) *Læregutter.*

a) Overstående minstelønnsatser gjelder ikke læregutter på kontrakt eller gutter som er ansatt i lære uten kontrakt.

b) Læregutter på kontrakt eller gutter som antas i lære skal gis den best mulige fagutdannelse og så vidt gjørlig fortsette ved samme bedrift i læretiden, således at de efter endt læretid skal kunne gjøre fyldest for minstelønnen som ovenfor. Til opnåelse herav fastsettes:

1. At guttene som regel ikke skal antas eldre enn 17 år.
2. At bedriften skal gi dem adgang til virkelig å lære det fag de beskjeftiges i, og ikke for lenge ad gangen holde dem i et bestemt spesialarbeide.

Den laveste lønn for læregutter settes til 35 øre pr. time, stigende efter følgende skala:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 halvår.
35	40	45	50	55	60	65	70	78	88 øre pr. time.

For dem som antas i lære efter å ha gjennomgått en mekanisk fagskole eller på annen måte fått utdannelse i faget, gjøres et fradrag i læretiden. Fradraget skal stå i forhold til vedkommendes utdannelse og begynnerlønnen tilsvarende forholdes.

IV. *Særbestemmelser.**For Fosdalen og Meløyvær (Nordisk Grubekompani).*

Enhver arbeider er pliktig til på forlangende å delta i skibslastning. Såden lastning utføres, når den skjer fra oplagsplass i vogn eller tønne, på lagsakkord. For tilfelle lastningen ikke kan begynne ved den tid arbeiderne er tilsagt å møte, oppebærer de inntil den kan påbegynnes, kr. 0.95 pr. time. De er dog forpliktet til i den tid å utføre annet arbeide på kaien.

For Sulitjelma.

a) Ved grubene Jakobsbakken, Anna, Sagmo, Ny-Sulitjelma, Hankabakken, Furuhaugen (samt ved Giken forsåvidt angår jern- og metallarbeidere) betales til de i overenskomsten fastsatte minstelønnsatser og normallønnsatser og i tilfelle — til de individuelle timelønninger — et høifjellstillegg av 4 øre pr. time.

d) Reparatører og smørere i vaskeri og skeidehus betales en normallønn av kr. 1.32 pr. time.

Når reparatører og smørere er i tørrknuseriet betales et tillegg av 13 øre pr. time.

e) Smeder, reparatører og rørleggere ved grubene samt reparatører og maskinister ved Fineid maskinhus betales en normallønn av kr. 1.27 pr. time.

Hjelpearbeidere for disse og ved Moen betales en normallønn av kr. 1.05 pr. time.

V. *Utlopstid.*

Denne dom gjelder til 31 mars 1929.

Hvis det Statistiske Centralbyrås indekstall for leveomkostninger i januar 1928 viser en stigning eller et fall sammenlignet med indekstallet (201) i april 1927 blir alle lønninger — minstelønninger og timelønninger så vel som akkordsatser og prislister — å nedsette eller forhøie med det procenttall som fremkommer ved en sammenligning mellom de nevnte indekstall. På samme måte blir alle lønninger å nedsette eller forhøie efter det Statistiske Centralbyrås indekstall i august 1928 sammenlignet med indekstallet i januar 1928. Lønnsforandringene inntreer fra den dag det Statistiske Centralbyrås indekstall offisielt foreligger.

*

Rettens medlemmer har ønsket å tilføre protokollen følgende:
Ad I, § 2 c. Ormestad har stemt for at de nuværende bestemmelser bibeholdes.

Ad 1, § 9. Christiansen har stemt for en ferie på 6 arbeidsdager.

Ad II, § 5. Ormestad har stemt for en verktøigodtgjørelse av 3 øre pr. time.

Ad II, § 6. Christiansen har stemt for at denne paragraf utgår.

Ad III, 1 og 2 a og b. Christiansen har stemt for at samtlige lønnsatser nedsettes med 20 pct.

Ormestad har stemt for at alle minstelønnsatser nedsettes med ca. 12 pct. og normallønningene med 13 pct.

Ad III, 2 c. Christiansen har stemt for at læreguttskalaen graderes fra 25 til 75 øre.

Ormestad har stemt for at læreguttskalaen graderes fra 35 til 90 øre.

Ad IV d og e. Christiansen har stemt for at samtlige satser nedsettes med 20 pct.

Ormestad har stemt for at satsene nedsettes med 13 pct.

Ad V. Christiansen har stemt for at dommen gjøres gjeldende til 31 desember 1928 med regulering av tariffens lønnsbestemmelser efter indekstallene pr. 15 september 1927 og pr. 15 mars 1928, sammenlignet med mars 1927.

Værland ønsket å uttale at han vilde ha ansett det heldigere om man i dommen ikke hadde inntatt bestemmelse om reguleringer av lønnen efter indekstallet, idet han henviste til at voldgiftslovens § 5 gir partene adgang til under nærmere fastsatte vilkår å begjære revisjon av lønnsbestemmelsene under dommens gyldighetstid.

I henhold til Sekretariatets beslutning møtte ingen representanter for arbeiderne i Voldgiftsretten under sakens behandling.

Foldals Verk.

Den i oktober 1924 oprettede overenskomst hadde varighet til 30 september 1927. Dersom ingen av partene opsa overenskomsten til utløp nevnte dato, har den bestemmelse om automatisk prolongasjon et år ad gangen. Ingen av partene opsa overenskomsten til nevnte tid, hvorefter prolongasjon inntrådte med samme bestemmelse om regulering som tidligere i oktober måned.

Ved sammenligningene av indekstallet viste det sig at det var inntrådt en forandring motsvarende 9 pct. Den fornødne forandring i satsene blev foretatt, og overenskomsten er gjeldende til 30 sept. 1928.

Kongsberg Sølvverk.

I mai måned blev det fra Handelsdepartementet rettet anmodning til forbundet om forhandlinger angående revisjon av de for sølvverket og myntinnretningen gjeldende lønnsbestemmelser. Kravet gikk ut på en reduksjon av ca. 20 pct. Dette krav avvistes av arbeiderne.

Ved forhandlingene den 14 juni reduserte departementet sine krav, så lønnsbestemmelsene skulde reduseres tilsvarende de reduksjoner som av voldgiftsretten var foretatt for de private bergverker. Denne reduksjon tilsvarende ca. 16 pct.

Efter behandling av dette forslag i Sølvverksarbeidernes Forening, besluttet arbeiderne å godta forslaget.

Bosmo Gruber.

Den mellom bedriften og arbeiderne 29 oktober 1926 oprettede overenskomst skulde ifølge overenskomstens egen bestemmelse reguleres i juli måned 1927, for så vidt at indekstallet for leveomkostningene har forandret sig mere enn 5 pct. Ved den for reguleringen fastsatte tid var sådan forandring inntrådt. Ved forhandlinger på stedet oppnåddes enighet om en reduksjon av lønnsatsene med 10 pct. på betingelse av at de nye satser er uforandret gjeldende til april 1928.

Vignæs Gruber.

Ved forhandling mellom partene den 24 august oppnåddes enighet om forslag til overenskomst angående lønns- og arbeidsvilkårene. Forslaget behandledes i Vignæs Grubearbeiderforening 3 september og godkjentes av foreningen. Overenskomsten er sålydende:

<i>Lønnssatser for gruben:</i>		Timel. på dagarb.	Minstel. i akkord
Minerere		1.05	0.95
Fordrere		1.00	0.90
Heiskjørere (0.13/vogn)		1.10	0.90
Skinne- og rørløpere		1.10	
Kompressorløpere 1		1.10	
Do. 2		1.00	
Skaktarbeidere 1		1.25	
Do. 2		1.20	
Borsmeder		1.23	
Mekanikere og elektrikere		1.25	

<i>Lønnssatser i dagen:</i>		Akkord	Timelønn
Grovskeidning i tårnet		0.18/vogn malm	0.88
— " —		0.18/vogn gråberg	
— " —		0.10/kibb. knsm.	
Skeidebeltet: Alle satser uforandret som fra 1 juli 1927, 12—20—20.			
Nancock jig: 0.66/tonn jig konsentrat til deling samt 0.90 pr. time.			
Bordvaskeri: 0.32/tonn tørt bordkonsentrat til deling samt 0.90 pr. t.			
Taugbanelastning: Akkord 0.11/kibb bordmalm. Timelønn 0.88.			
— " —		0.09/kibb for øvrig.	
Taugbanekjøring: Tillegg under taugbanens kjøring 0.10 pr. t. Timel. 0.90.			
Vaskerireparatører (5): Timelønn 0.90.			
Tillegg til timebetaling: 0.02/tonn total tør kisprod. pr. mann.			
Smed: Timelønn: Dagarbeide 1.20. Minstelønn i akkord 1.05.			
Opplager: — — 0.90.			

Diverse:

Reparatør og div. i vaskeriet (2). Timelønn i dagarb.	0.90.
Prøvegutter 1.	— " — 0.72.
Do. 1.	— " — 0.80.
Tømmermenn (2).	— " — 1.00.

Overtid.

Overtidsarbeide betales med følgende tilleggsprocenter: For overtid på lørdager og dager før helligdager efter den ordinære arbeidstid og for arbeide på søn- og helligdager til kl. 10 aften betales 75 pct. For annet overtidarbeide betales 25 pct. for de første to timer og for den øvrige tid 50 pct.

Akkordbestemmelser.

Akkord og pris for minerere gjelder som regel pr. måned og fastsettes senest den 4. arbeidsdag.

Ved fastsettelse av enhver akkord skal det utferdiges en akkordseddel.

Enhver arbeider eller arbeidslag har rett til skriftlig oppgjør, hvor arbeidstid, trekk og fortjeneste anføres.

Ferie.

Enhver arbeider, som har vært ansatt ved bedriften i et sammenhengende tidsrum av 6 måneder, regnet til 15 september, har

rett til en årlig sammenhengende ferie av 6 arbeidsdager med full timelønn. Feriepenger skal utbetales før ferien begynner. Tiden for ferien henlegges i tiden 15 mai til 15 september.

Tariffens varighet.

Tariffen gjelder fra 1 august 1927 til 31 juli 1929 med regulering etter indekstallet i august 1928 med indekstallet i august 1927 som basis.

Opsigelse.

1 — en — måneds gjensidig opsigelsesfrist av tariffen. Hvis ingen av partene opsier tariffen, fortsetter denne uforandret 1 år. Eventuelt blir da indeksregulering i 1929 å foreta i forhold til indekstallet i august 1927.

Svalbard.

Kings Bay Kullkompagni.

Overenskomsten av 1926 blev av selskapet opsagt til utløp til den tid som er fastsatt i overenskomsten.

Forhandlinger om ny overenskomst blev optatt på selskapets kontor i Ålesund den 15 juli og fortsatte uten at enighet opnåddes, idet bedriftens krav representerte en reduksjon av ca. 20 pct., hvilket standpunkt selskapets representanter ikke vilde fravike.

Man kunde således ikke komme til enighet ved forhandlinger, og på grunn av den store differanse mellom bedriftens og arbeidernes representanters standpunkt var utsiktene for en ordning ved megling ytterst ringe.

De øvrige overenskomster som var under revisjon i inneværende år var omtrent samtlige avgjort ved voldgift, og efter at voldgiftsloven også var gjort anvendelig for Svalbard, kunde man med sikkerhet gå ut fra at også denne tvist vilde bli innbragt for den tvungne voldgiftsrett.

I forretningsutvalgets møte 9 august besluttedes, at forsåvidt arbeiderne ved bedriften ikke hadde noget å innvende, vilde man søke tvisten avgjort ved frivillig voldgift. Arbeiderne gav sin tilslutning hertil.

Efter forhandlinger mellom bedriftens representanter og forbundet enedes man om å forelegge tvisten for en frivillig voldgift til avgjørelse.

Voldgiftsretten blev bestående av: Høiesterettsadvokat J. M. Lund, formann, høiesterettsadvokat B. Stuevold-Hansen, representant for bedriften, og Landsorganisasjonens formann, Halvard Olsen, representant for arbeiderne.

Retten avsa sådan

voldgiftsdom

i tvisten mellom Kings Bay Kullkompagni A/S, Svalbard, på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og dets lokale forening i Kings Bay på den annen side.

§ 1.

1. Selskapet forplikter sig til ikke å ansette nogen arbeider på ringere betingelser enn hvad der i denne overenskomst er fastsatt.
2. Arbeidere under 19 år og kvinner, samt arbeidere hvis arbeids-evne på grunn av alderdom, sykdom eller vanførhet er nedsatt, betales efter overenskomst mellom selskapet og den enkelte arbeider.
3. Opvartere henregnes til månedslønnede, som i likhet med stuerter og kokker etc. ansettes av selskapet på særskilte månedskontrakter og inngår således ikke under overenskomsten.

§ 2. *Ordinær arbeidstid.*

1. Den ordinære arbeidstid såvel i gruben som i dagen skal ikke overstige 48 timer pr. uke.
2. Gruben drives ordinært på 2 skift. Hvor der drives på 3 skift, eller hvor et akkordlag økes så arbeidseffekten derved nedsettes, gis et tillegg av 5 pct. på de gjeldende akkordpriser.

§ 3. *Lønninger.*

a)	minstelønn under dagen	kr. 1.00
	minstelønn i dagen	„ 0.95
	timelønn under dagen	„ 1.20
	„ i „	„ 1.10
	Fagarbeidere	„ 1.45
b)	Transportavdelingen:	
	Timelønn	„ 0.95
	Bonus 0.42 øre pr. ton utskibet kull.	
c)	Følgende grupper lønnes procentvis av grubens middelfortjeneste:	
	Kjørere av hovedheisene	100 pct.
	— „ andre heiser	95 „
	Stemplere efter 3 måneder	100 „
	„ uøvede	90 „
	Tippere i sommersesongen	95 „
	„ i vintersesongen	100 „
d)	Skinneleggere med 6 måneders øvelse	100 „
	Uøvede	90 „
e)	Pensere	100 „
	Når heisekjørere, pensere og tippere transporterer tommer, skinner osv. til gruben + den gjeldende overtidsprocent.	
f)	Borsmede og opslagere:	
	Borsmede arbeider på akkord:	
	Opslagere (øvede) har 85 pct. av smedens fortjeneste:	
	Opslagere (ulærte) har 75 pct. av smedens fortjeneste og utregnes	

således at sum akkordfortjeneste dividert med 185 likeledes 175 ganger 100 gir smedens lønn.

- g) Strekmetertillegget for 4 meter bred stoll kr. 8.00
 " 3 " " " 10.00

Anmerking: Hvis arbeidet i stoller på 4 meter og derunder med de fastsatte strekmetertillegg gir en fortjeneste som står i misforhold til den almindelige middelfortjeneste i de andre stoller, har hver av partene rett til å begjære forhandlinger optatt mellom bedriftens leder og arbeidernes tillitsmenn til endring av de ved dommen fastsatte strekmetertillegg for å få misforholdet utjevnet. Opnåes ikke enighet behandles tvisten etter § 14, idet dog en voldgiftsrett trer istedet for Arbeidsretten. Voldgiftsretten består av 3 medlemmer hvorav parterne opnevner hver en og Riksmeglingsmannen opnevner opmannen.

- h) Akkordsatsene reduseres med 17 pct.

§ 4. Akkorder.

1. Hvor dertil er anledning skal akkordarbeide uhindret kunne anvendes ved alle bedriftens avdelinger.
2. Det skal kunne anvendes forskjellige akkordsystemer.

Forinnen det innføres nye sådanne må det på forhånd forhandles om reglene for samme mellom bedriften og vedkommende arbeidsgrupper eller den lokale avdeling på Kings Bay.

3. For arbeider hvor det ikke er tariffestet akkordpris fastsettes akkordprisen ved fri forhandling mellom bedriftens leder og vedkommende arbeider (akkordlaget).
4. Opnåes ikke enighet om akkordprisen, blir arbeidet å utføre på timelønn.

Arbeiderne er ved enhver akkord garantert akkordminstelønn.

5. Ved fastsettelse av enhver akkord som ikke går inn under akkordtariff skal det utferdiges en akkordseddel hvor de omforenede arbeiders omfang såvelsom prisen og mulige andre særbestemmelser skal være tydelig angitt.

§ 5. Ekstra-arbeide.

1. Ved ekstra-arbeide forstås arbeide som ikke uttrykkelig er innbefattet i akkordavtalen og som må utføres av akkordlaget i forbindelse med — og utenfor den utsatte hovedakkord, mens det er beskjeftiget med denne.
2. Akkordlaget er forpliktet til å utføre sådant arbeide mot ekstra-betaling enten ved særskilt akkord eller mot den fastsatte timelønn. Hvor avtale herom ikke er truffet, betales den pris pr. time som laget tjener i akkorden.
3. Er et akkordlag på grunn av maskinskade eller mangel på arbeidsmaterieell hindret i å utføre arbeide som henhører under akkorden og stansningen strekker sig over 1 time, godtgjøres tiden med den for akkordarbeide fastsatte minstelønn inntil annet arbeide anvises. Arbeideren må straks gjøre melding til overordnet om sådan stansning.

§ 6. Overtid.

1. Overtidsarbeide må innskrenkes til det minst mulige og ikke overdrives av eller overfor den enkelte arbeider.
2. Overtidsarbeide betales med følgende tilleggsprocenter: Overtidsarbeide utenfor den ordinære arbeidstid betales med 25 pct. for de 2 første arbeidstimer pr. dag. Forøvrig med 50 procent.
3. For overtidsarbeide som ikke skjer i fortsettelse av vedkommendes ordinære arbeidstid og påbegynnes senere enn 3 timer, derefter betales med 50 pct. etter de 2 første timer, derefter 100 pct. Denne bestemmelse gjelder dog ikke når vedkommende arbeider blir tilsagt å arbeide et helt overtidsskift.
4. Ved skiftarbeide regnes skifttiden for ordinær hvad enten den faller om dagen eller om natten, på hverdager eller på søn- og helligdager.
5. For ordinært skiftarbeide på søn- og helligdager gis enhver arbeider et tillegg av 50 pct. Med søn- og helligdagsarbeide forstås arbeide fra kl. 10 aften på lørdager og dager før helligdager inntil kl. 10 søndag eller siste helligdagsaften.
6. For skiftarbeide fra Nyttårsaften kl. 10 til første nyttårsdagsaften kl. 10, fra påskeaften kl. 10 til annen påskedags aften kl. 10, fra pinseaften kl. 10 til annen pinsedags aften kl. 10, og fra juleaften kl. 2 em. til annen juledags aften kl. 10 betales et tillegg av 100 pct.

§ 7. Ansettelse, reiser og reiseomkostninger.

1. Arbeiderne antas for en sesong av gangen og det gjelder således ingen opsigelsesfrist.
2. Overfart fra Norge til Svalbard og fra Svalbard til Norge skal foregå på en helt betryggende måte med dertil skikkede båter i overensstemmelse med den norske sjøkontroll. Enhver arbeider skal ha kjøplass.
3. Arbeiderne har fri reise med fri kost fra Norge til Svalbard eller omvendt, etter endt sesong fri reise og fri kost fra Svalbard til Norge.
4. Hvis en arbeider tilsies å fremmøte på et bestemt sted til en bestemt tid og det fra denne tid hengår mere enn 48 timer inntil avreise kan finne sted, betaler selskapet arbeiderne kr. 6.00 pr. dag for den overskridende tid.
5. En arbeider som reiser tilbake til Norge av egen vilje før avslutningen av den sesong, hvorefter han er ansatt, må selv betale tilbakereisen, hvorfor det tilbakeholdes kr. 75.00 i hans tilgodehavende lønn.

Herfra undtas legitimert sykdom eller hvor det gjelder en velferdssak for vedkommende.

§ 8. Kost, losji og renhold av barakkene.

1. Arbeiderne har fritt hus, lys og brennsel.
 For kost betaler arbeiderne 75 pct. av dens selvkostende, heri

innbefattet proviant, betjening, lys o. s. v., dog ikke over kr. 3.00 pr. dag.

2. Hvis en arbeidsdyktig arbeider uten forut innhentet tillatelse uteblir fra arbeidet, betaler han for kost, losji, lys og brenne kr. 6.00 pr. dag.
3. Arbeiderne har fri kost under almindelige sykdomstilfeller.
4. Selskapet besørger værelsene renvasket 2 ganger pr. år og sørger for det daglige renhold av ganger og trapper.

Det daglige renhold av beboelsesrummene må arbeiderne selv besørge.

Arbeiderne holder sig selv med køiklær. Det nødvendige inventar til barakkene anskaffes av selskapet. Nytt inventar utleveres kun mot innlevering av det gamle.

§ 9. Ferie.

Enhver arbeider som har vært i selskapet på Kings Bay i minst 12 sammenhengende uker er berettiget til feriegodtgjørelse tilsvarende 1 dags lønn for hver full måned han har arbeidet regnet fra den dag vedkommende begynte i arbeide. Godtgjørelsen beregnes etter vedkommende arbeiders gjennomsnittlige fortjeneste. For akkordarbeiderne i gruben beregnes grubens middelfortjeneste som feriegodtgjørelse.

Den sammenhengende effektive tjenestetid skal ikke betraktes som avbrutt ved arbeidsstans som skyldes:

1. En lockout eller streik som er besluttet eller på forhånd godkjent henholdsvis av Kings Bay Kulkompani eller Norsk Arbeidsmandsforbund.
2. En midlertidig arbeidsstans på grunn av bedriftsmessige årsaker.
3. Ordinær militærtjeneste som ikke strekker sig utover en rekruttskole og en regimentsamling.
4. Legitimert sykdomsforfall, dog ikke utover 3 måneder.

Den tid hvori stansen eller ledigheten varer regnes dog ikke med i tjenestetiden.

Skoft utover én dag i måneden fratrekkes den effektive tjenestetid. Skoft utover 5 pct. i ferieoptjeningstiden fratrekkes feriegodtgjørelsen.

§ 10. Månedsopgjør.

1. Arbeiderne erholder fullt oversiktlig oppgjør for hver måned.
2. Oppgjøret finner sted mellom 6. og 12. virkedag i hver måned for den foregående måned.
3. I oppgjør fratrekkes forskudd, familietrekk, skatt etc. Til sikkerhet for mulig gjeld til selskapet kan dette i vintersesongen tilbakeholde av arbeidernes lønn inntil 10 pct. regnet fra 2. arbeidsmåned ved Kings Bay.
4. Når oppgjøret er mottatt og det ikke innen 3 dager etter mottagelsen er fremkommet bemerkninger om det, ansees det for endelig godkjent.

5. Det endelige oppgjør utferdiges når arbeideren forlater selskapets tjeneste på Svalbard. For arbeidernes tilgodehavende etter det endelige oppgjør utstedes anvisning på selskapet til utbetaling ved hovedkontoret eller selskapets agenter.

§ 11. Ulykkesforsikring, læge medisin, m. v.

1. Selskapet holder arbeiderne ulykkesforsikret på forsikringsselskapets vanlige betingelser.
 - a) kr. 5000.00 for dødsfall.
 - b) - 5000.00 for invaliditet ifølge forsikringsselskapets regler.
 - c) - 5.00 daglig erstatning ved forbigående arbeidsudyktighet som varer lenger enn 3 dager, inntil 365 dager.
2. Den private ulykkesforsikring opretholdes inntil Riksforsikringen i Norge kan gjøres gjeldende på Svalbard. I tilfelle av arbeidsudyktighet forårsaket ved ulykkestilfelle under arbeidsvirksomheten, hvor sådant ulykkestilfelle ikke er forårsaket av forsetlig eller grov uaktsomhet fra arbeidernes side, yder selskapet fri lægehjelp og medisin, og så lenge arbeidsudyktigheten varer fri kost og losji, inntil overførsel til Norge kan skje. Er skaden av en så alvorlig art at vedkommende etter ankomsten til Norge trenger fortsatt opphold på sykehus, betales dette av selskapet inntil 3 måneder. Selskapets læge avgjør i hvilken utstrekning arbeidsudyktighet, forårsaket av ulykkestilfelle foreligger.

Ethvert ulykkestilfelle må meldes straks til formannen eller til lægen.

3. Hvis den lokale sykekasse opretholdes, har arbeiderne under almindelige sykdomstilfeller fri lægehjelp, medisin, sykepleie og kost.

I tilfelle av venerisk sykdom må arbeiderne selv-betale lægebehandling og medisin.
4. Lægehonoraret godkjennes av selskapets leder på Svalbard. Foranlediger sykdommen overførsel til Norge skal spørsmålet om videre understøttelse i hvert enkelt tilfelle avgjøres og utredes av sykekassen etter konferanse med selskapet.
5. Hvis selskapet forlanger at arbeiderne skal underkaste sig lægeundersøkelse for antagelse til arbeidet på Svalbard, utredes de hermed forbundne utgifter av selskapet.

§ 12. Diverse bestemmelser.

1. Enhver arbeider er forpliktet til i påkommende tilfelle å overta ethvert arbeide som måtte bli pålagt ham av hans foresatte, selv om det ligger utenfor vedkommendes almindelige gjøremål, likesom han under ulykkestilfelle eller begivenheter, som kan medføre skade for liv og gods, uten hensyn til arbeidstid plikter å utføre det arbeide som kreves for å avverge eller gjenoprette skade.

Den arbeider som forsetlig eller ved grov uaktsomhet forvolder skade på selskapets eiendom plikter å betale skaden

2. Det er strengt forbudt arbeiderne å medføre til Spitsbergen eller der å forskaffe sig spirituosa av nogen art, bedøvende midler eller sprengstoffer. Medbragt bagasje kan visiteres og ulovlige medbragte saker konfiskeres.

Medbragte skytevåben og ammunisjon må straks ved ankomsten til Svalbard innleveres til selskapet, som opbevarer og har ansvaret for samme inntil arbeideren ved tilbakereisen får sine eiendele tilbake. Eiermannen vil under visse omstendigheter ved henvendelse til selskapet kunne få skytevåben leilighetsvis utlånt.

3. Alle klager vedrørende arbeidet eller opholdet i det hele tatt skal fremføres direkte for den som til enhver tid er selskapets høieste representant på Svalbard eller den han dertil bemyndiger.
4. Funn og opdagelser av enhver art så som metaller, mineraler, olje eller annet tilfaller selskapet og må straks anmeldes til de overordnede. Dette gjelder så vel under reisen til og fra Svalbard som under opholdet dersteds.
5. Overtredelser av denne §'s bestemmelser gir selskapet rett til å avskjedige arbeideren.

§ 13. Tillitsmenn.

1. De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne anerkjennes som representanter og talsmenn for de organiserte arbeidere. Disse tillitsmenn skal være ansatt ved bedriften. De valgte navn skal innen 8 dager meddeles bedriftens leder.
2. Tillitsmennene er forpliktet til så vel overfor sin organisasjon som over for bedriften å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeide på arbeidsstedet.
3. Samtidig erklærer selskapet at det gjennom arbeidsledelsen i Kings Bay vil søke å fremme et godt forhold like overfor organisasjonen.
4. Tillitsmennene skal, når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til verkets bestyrer eller i hans fravær til den han dertil bemyndiger.
5. De arbeidere som er valgt til tillitsmenn inntar forøvrig ingen særstilling ved bedriften. Dog forutsettes at tillitsmenn ikke avskjediges med mindre saklige grunner herfor er til stede.
6. Arbeiderne har anledning til innenfor organisasjonen å velge en komité som forelegges gjennemsnittsfortjenesten og gis anledning til å kontrollere denne.

§ 14. Tvisters behandling.

1. Eventuelle tvister som måtte opstå i tariffperioden må ikke søkes løst ved arbeidsstans eller arbeidsstengning.
2. Kan ikke en tvist løses ved forhandling mellom bedriftens leder og arbeidernes tillitsmenn, skal saken innbringes til selskapets direksjon og Norsk Arbeidsmandsforbund. Opnåes det ikke enighet ved forhandling mellom partene, henvises saken til arbeidsretten.

3. Tvist som måtte opstå i vinterhalvåret og hvorom det ikke opnåes enighet ved forhandling på stedet, blir å opta til behandling som ovenfor nevnt straks efter første båts ankomst til Norge fra Kings Bay.

§ 15. Forbundets ansvar for tariffens overholdelse.

1. Forbundet kan ikke støtte en ulovlig konflikt som måtte iverksettes av arbeiderne i Kings Bay men på enhver måte søke den bilagt. Forbundet påtar sig forøvrig den samme forpliktelse for tariffens overholdelse som det har like overfor overenskomster inngått med arbeidsgivere i Norge.
2. Konflikter som måtte opstå i Norge, heri innbefattet Svalbard, skal ikke ha nogen innflytelse på arbeidets regelmessige gang i Kings Bay.
3. Selskapet erklærer at forbundet og dets avdeling på Kings Bay til enhver tid har adgang til å benytte selskapets radiostasjon i Kings Bay til utveksling av telegrammer mellom Norsk Arbeidsmandsforbunds hovedkontor og dets avdeling i Kings Bay i organisasjonsanliggender.
4. Det til enhver tid gjeldende telegramgebyr betales av organisasjonen.

§ 16. Dommens varighet.

Denne dom gjelder fra 15 september 1927 til 14 september 1928 og videre et år ad gangen hvis den ikke skriftlig opsies av en av partene innen 1 juni hvert år.

Hvis opsigelse finner sted skal forhandlinger om ny tariff være påbegynt innen 15 juni. Hvis enighet under forhandlingene ikke er opnådd innen 15 juli kan hver av partene begjære tvisten undergitt megling av riksmeglingsmannen eller den han dertil bemyndiger.

§ 17.

Hvis det Statistiske Centralbyrås indekstall for leveomkostninger i april 1928 viser en stigning eller et fall sammenlignet med indekstallet i juni 1927 på minst 10 — ti — point, blir fra 1 juni 1928 lønns- og akkordsatser å nedsette eller forhøie med det procenttall som fremkommer ved en sammenligning mellom de nevnte indekstall.

Retten medlemmer har tilført protokollen følgende:

Ad § 3. Lønninger.

Halvard Olsen har stemt for at minstelønnen i dagen og time-lønnen i transportavdelingen settes til kr. 1.00. Han har videre stemt for at det fastsettes timelønnsatser for fyrbøtere og maskinister, henholdsvis kr. 1.40 og 1.45.

For akkordsatsenes vedkommende har han stemt for en reduksjon av 10 pct.

Ad § 9. Ferie.

Stuevold-Hansen har stemt for at den samlede ferie pr. år ikke bør være over 8 dager.

Ad § 15. *Forbundets ansvar for tariffens overholdelse.*

Halvard Olsen har stemt for at punkt 2 utgår.

Ad § 2. *Arbeidstid.*

Partenes representanter har i retten erklært at det er enighet om at transportavdelingen skal ha samme arbeidstid som hittil, hvorfor særskilt bestemmelse herom ikke påståes inntatt i dommen.

Store Norske Spitsbergen Kulkompagni A/S.

I skrivelse av 27 mai opsa bedriften overenskomsten av 14 mai 1926. Arbeiderne har også besluttet å opsi overenskomsten.

Den 28 juni møtte partene til det første møte på bedriftens kontor, hvor bedriftens representanter fremla sine krav til forandringer i overenskomsten. Arbeidernes representanter fremla sine krav i et senere møte.

Der avholdtes omtrent daglige møter til den 14 juli, da var man kommet så langt at det på enkelte punkter var oppnådd enighet, og en del punkter gjenstod hvorom enighet ikke kunde oppnåes ved forhandlinger.

Sett ut fra det forhold at voldgiftsloven var gjort gjeldende også for Svalbard, var man på det rene med at tvisten vilde bli krevd avgjort ved voldgiftsdom.

I forretningsutvalgets møte den 20 juli blev besluttet, under forutsetning av arbeidernes tilslutning å søke tvisten ordnet ved frivillig voldgift. Arbeiderne ga sin tilslutning hertil. Bedriften på sin side aksepterte også denne behandlingsmåte.

Voldgiftsretten blev opnevnt den 21 juli og bestod av følgende:

Justitiarius Jacob Aars, formann, direktør Aug. Horn, arbeidsgivernes representant og Landsorganisasjonens formann, Halvard Olsen, arbeidernes representant.

Den 22 juli sammentrådte retten til behandling av saken.

Den 23 juli avsa voldgiftsretten dom i de tvistesporsmål hvorom enighet ved forhandlingene ikke var oppnådd.

Tvistespørsmålene omfattet § 2, lønningene og § 25, indeksreguleringen.

Overenskomsten er sålydende:

Overenskomst mellom Store Norske Spitsbergen Kulkompani, Aktieselskap, på den ene side og Norsk Arbeidsmandsforbund og dets lokale avdeling, no. 142, Spitsbergen, på den annen side, angående lønns- og arbeidsforhold.

§ 1.

Selskapet forplikter sig til ikke å ansette nogen arbeider på ringere betingelser enn hvad der i denne overenskomst er fastsatt.

Arbeidere under 19 år og kvinner samt arbeidere, hvis arbeids- evne på grunn av alderdom, sykdom eller vanførhet er nedsatt, beta- les efter overenskomst mellem Selskapet og den enkelte arbeider.

Opvartere henregnes til månedslønnede, som i likhet med stuer- ter og kokker etc. ansettes av selskapet på særskilte månedskon- trakter og inngår således ikke under overenskomsten.

§ 2. *Lønn.*

Minstelønn i akkord	kr. 1.00 pr. time
Dagarbeide	„ 1.17 „ „
Verkstedsarbeidere, elektrikere, smeder, snekkere, stemplere, skyttere og skinneleggere.	„ 1.47 „ „

§ 3. *Akkorders utsettelse.*

1. Akkordarbeide utsettes i den utstrekning selskapet finner det tjenlig.
2. Akkordprisen fastsettes eller forandres gjennom fri forhandling mellom arbeidslederne og den eller de arbeidere som akkorden tilbys. Foreningen har rett til å kontrollere akkordprisene.
3. Ved akkorders utsettelse utskrives en akkordseddel med tydelig angivelse av pris, arbeidssted, arbeidets art, omfang, samt måten og mulige andre bestemmelser for arbeidets utførelse.

§ 4. *Ekstra-arbeide.*

1. Ved ekstra-arbeide forståes arbeide som ikke uttrykkelig er innbefattet i akkordavtalen og som må utføres av akkordlaget i forbindelse med og utenfor den utsatte hovedakkord, mens det er beskjeftiget med denne.
2. Akkordlaget er forpliktet til å utføre sådant arbeide mot ekstra- betaling enten ved særskilt akkord eller mot omforenet time- lønn. Hvor avtale herom ikke er truffet betales den pris pr. time som laget tjener i akkorden.
3. Er et akkordlag på grunn av maskinskade eller mangel på ar- beidsmateriell hindret i å utføre arbeide som henhører under akkorden og stansningen strekker sig over 1 time, godtgjøres tiden med den for akkordarbeide fastsatte minstelønn, inntil annet arbeide anvises. Arbeideren må straks gjøre melding til overordnede om sådan stansning.

§ 5. *Redskapshold.*

Alle for arbeidets utførelse nødvendige redskaper og materialer leveres arbeideren fritt uten trekk. For ammunisjon, carbid samt hvesning av hakker og bor skal det være adgang til trekk efter disse sakers selvkostende på Spitsbergen, efter ny fri forhandling

om forhøiet akkordpris. Redskaper og materiell som er bortkommet eller reparasjoner av sådant nødvendiggjort ved bevislig skjødesløs behandling betales av laget.

§ 6. *Arbeidstiden.*

1. Arbeidstiden er 8 timer pr. dag (48 timer pr. uke, som for grubearbeidere begynner ved grubeåpningen), hertil kommer spisepausen.
2. På grunn av skibningssesongens korte varighet kan arbeidstiden for alt utearbeide i skibningstiden utstrekkes til 10 timer pr. dag. De siste 2 timer betraktes da som overtid og betales med den timelønn som svarer til vedkommende arbeiders daglønn med tillegg av 25 pct.

§ 7. *Overtids-, natt- og helligdagsarbeide.*

1. Alt arbeide som av selskapet forlanges utført utenfor den for vedkommende sesong fastsatte ordinære arbeidstid, betraktes som overtidarbeide og betales i ukens 5 første virkedager med 25 pct. tillegg for de første 2 timer, for overskytende tid betales 50 pct.
2. For avbrutt arbeide (arbeide som ikke faller i flukt med det ordinære skift) betales 100 pct. tillegg. Det betales minst for 2 timer selv om arbeidet varer kortere.
3. Alt arbeide i tiden fra den ordinære arbeidstids avslutning lørdag eller dagen før helligdag og til den påfølgende virkedags morgen betraktes som helligdagsarbeide og betales med 100 pct. tillegg. Ordinære skift som faller innenfor denne tid regnes ikke som helligdagsarbeide.
4. For dagarbeide beregnes det procentvise tillegg av den timelønn som svarer til vedkommende arbeiders daglønn.
5. For akkordarbeide beregnes det procentvise tillegg av den for-tjeneste pr. dag (time) som vedkommende arbeider tjener i akkorden.
6. Enhver arbeider er forpliktet til å overta overtidarbeide, deriblandt avbrutt arbeide, hvis selskapets drift og særlige omstendigheter krever det, dog ikke utover en samlet tid av 10 timer i nogen enkelt uke i sommersesongen (se dog § 6, punkt 2) og 24 timer i 4 på hinannen følgende uker i vintersesongen.

Man er dog enig om at overtidarbeide innskrenkes til det minst mulige og i særdeleshet at det ikke overdrives av eller overfor den enkelte arbeider.

§ 8. *Opgjør.*

1. Spesifisert lønnsoppgjør finner sted 7. virkedag i hver måned for den foregående måned.
2. Opgjøret utstedes av grubekontoret på regulære blanketter merket „Månedsoppgjør“.
3. I oppjøret fratrekkes alle forskudd og trekk (herunder også utlegg til familiebidrag, skatterestanser og lignende som de norske myndigheter har pålagt selskapet å utbetale av lønnen)

og all i månedens løp opstått gjeld til selskapet. Til sikkerhet for mulig gjeld til selskapet kan dette tilbakeholde av arbeiders lønn inntil 10 pct. regnet fra annen arbeidsmåned.

4. Når sådant oppgjør er mottatt og det ikke innen 3 dager etter mottagelsen er fremkommet bemerkninger ved det, ansees det for endelig godkjent.

Optjent lønn skal om ønskes kunne innsettes på en sparebankkonto hos selskapet som til enhver tid forrenter innskuddene med almindelig sparebankrente.

5. Det endelige oppgjør utferdiges når arbeideren forlater selskapets tjeneste på Spitsbergen. For arbeiderens tilgodehavende etter det endelige oppgjør utstedes anvisning på selskapets Harstadkontor eller på norsk bank som mot kvittert anvisning utbetaler beløpet.

§ 9. *Kost og losji m. v.*

1. Selskapet anskaffer proviant og holder god, velsmakende og kraftig kost. Det ydes 4 måltider om dagen.
2. Arbeidermessen holdes i forsvarlig stand hvad inventar, dekketøi og renslighet angår.
3. Til å føre kontroll med at renslighet og orden iakttas, såvel i arbeidermessen som i beboelseshusene, samt at matlagning og servering foregår på tilfredsstillende måte, velger foreningen en komité på 3 medlemmer. Alle klager fremføres for komitéen som har å undersøke om klagen er berettiget og om nødvendig forelegge saken for selskapets representant på stedet. Gjelder klagen en spesiell proviantsort, skal komitéen om nødvendig få anledning til ved henvendelse til selskapets representant på stedet å undersøke vedkommende vare.
4. For kost og losji, samt lys og brenne betaler arbeiderne kr. 3.00 pr. dag, uten hensyn til om det arbeides eller ikke.
5. Hvis en arbeidsdyktig arbeider uten forut innhentet tillatelse uteblir fra arbeidet, betaler han for kost, losji, lys og brenne kr. 5.00 pr. dag. Denne bestemmelse kommer ikke til anvendelse såfremt arbeiderne på grunn av naturhindringer er forhindret fra å komme til arbeidsplassen.
6. Belegget i barakkene skal ikke overstige det av sundhetsvedtektene i Norge bestemte antall. Såfremt det ikke er vannmangel, skal gulvene i beboelsesrummene vaskes 2 ganger ukentlig, rundvask finner sted minst 1 gang i hver sesong.

§ 10. *Ulykkesforsikring, læge, medisin m. v.*

(Gjelder inntil forholdene ordnes ved offentlige forskrifter.)

- 1 Selskapet holder arbeiderne ulykkesforsikret på vanlige betingelser:
 - a. kr. 7 500.00 for dødsfall.
 - b. „ 7 500.00 „ invaliditet.
 - c. „ 5.00 i daglig erstatning ved forbigående arb.udyktighet.

2. I tilfelle av arbeidsudyktighet forårsaket ved ulykkestilfelle under arbeidsvirksomheten, hvor sådant ulykkestilfelle ikke er forårsaket ved grov uaktsomhet eller forsetlig fra arbeiderens side, yder selskapet fri lægehjelp og medisin, og så lenge arbeidsudyktigheten varer, fri kost og losji inntil overførsel til Norge kan skje. Er skaden av så alvorlig art at vedkommende etter ankomsten til Norge trenger fortsatt opphold på sykehus, betales dette av selskapet inntil 3 måneder.
3. Selskapets læge avgjør i hvilken utstrekning arbeidsudyktigheten, forårsaket ved ulykkestilfelle foreligger. Ethvert ulykkestilfelle må meldes straks til formannen eller til lægen.
4. Under almindelig sykdomstilfelle holder selskapet fri lægehjelp og medisin, likesom på Spitsbergen fri kost og losji fra den dag vedkommende arbeider oppbærer understøttelse av stedets sykekasse (kfr. neste punkt angående sykekasse). Foranlediger sykdommen overførsel til Norge, skal spørsmålet om videre understøttelse og i et hvert enkelt tilfelle avgjøres og utredes av sykekassen. I tilfelle av venerisk sykdom må arbeideren selv betale lægebehandling foruten kost og losji. Lægehonoraret godkjennes av selskapets leder på Spitsbergen.
5. Selskapet yder 50 pct., dog ikke over kr. 2.50 pr. sykedag til den til enhver tid igangværende og av arbeiderne oprettede frivillige sykekasse, hvis lover til enhver tid skal være approbert av selskapet.
6. Hvis nogen arbeider før avreise til Spitsbergen på selskapets forlangende må underkaste sig lægeundersøkelse, utredes de hermed forbundne omkostninger av selskapet.

§ 11. *Feriegodtgjørelse.*

1. a. Enhver arbeider som har vært ansatt i selskapets tjeneste på Spitsbergen i et sammenhengende tidsrum av minst 6 måneder, er berettiget til 8 dagers feriegodtgjørelse for 1 år ad gangen. I ferien skal arbeideren ha en lønn (feriegodtgjørelse) motsvarende minstelønn i akkord + 50 pct.
- b) Enhver arbeider som har tatt arbeide for sommersesongen og har vært ansatt i selskapets tjeneste på Spitsbergen i et sammenhengende tidsrum av minst 3 måneder, er berettiget til 2 dagers feriegodtgjørelse, som utbetales når vedkommende arbeider avreiser fra Spitsbergen. Arbeidere som etter endt sommersesong fortsetter i selskapets tjeneste den påfølgende vinter utbetales feriegodtgjørelse i henhold til punkt 1 a.
2. Den sammenhengende effektive tjenestetid skal ikke betraktes som avbrutt ved arbeidsstans som skyldes:
 - a) Lockout eller streik som er besluttet eller på forhånd godkjent henholdsvis av selskapet eller Arbeidernes faglige Landsorganisasjon.
 - b) En midlertidig arbeidsstans på grunn av bedriftsmessige årsaker.

- c) Ordinær militærtjeneste som ikke strekker sig utover en rekruttskole og en regimentsamling.
- d) Legitimert sykdomsforfall, dog ikke utover 3 måneder. Den tid hvori stansen eller ledigheten varer medregnes dog ikke i tjenestetiden.

Dersom nogen arbeider under vintersesongen på grunn av sykdom ikke opnår feriegodtgjørelse i henhold til foranstående bestemmelser, utbetales han dog feriegodtgjørelse i forhold til den arbeidstid han har før og etter sykdommen, når tjenestetiden er sammenlagt minst 3 måneder.

3. Skoft utover henholdsvis 6 og 3 dagers sammenlagt varighet i ferieoptjeningstiden blir å fratrekke med et tilsvarende antall dager i ferien og feriegodtgjørelsen. Det regnes ikke som skoft, når vedkommende arbeider innen 1 time før arbeidsskiftets begynnelse har anmodet om og fått permisjon

§ 12. *Benyttelse av telegraf.*

Arbeiderne og deres organisasjon har rett til mot godtgjørelse etter den til enhver tid gjeldende takst å få avsendt å motta telegrammer gjennom selskapets telegrafstasjon ved Longyearbyen.

§ 13. *Reiseomkostninger.*

1. Selskapet skaffer fri reise fra det sted arbeideren engageres i Norge, for tiden Harstad, og til Spitsbergen samt etter endt arbeidssesong tilbake igjen. Overreisen fra norsk havn til Spitsbergen skal foregå på fullt forsvarlig måte som til enhver tid bestemt av skibskontrollen i Norge.
2. Fra og med den tid arbeideren etter selskapets bestemmelse avreiser fra Norge og inntil han kommer til bestemmelsesstedet, erholder han kr. 4.00 pr. dag og fri kost. Tiden for overreisen regnes i fulle døgn fra det klokkeslett skibet forlater Norge. Overskrides jevnt døgnantall med minst 6 timer, betales som for helt døgn.
3. Hvis en arbeider tilsies å fremmøte en bestemt dag på et bestemt sted og det fra denne tid og inntil avreisen kan finne sted henger over 48 timer, søn- og helligdager undtatt, betales for den overskridende tid kr. 5.00 pr. dag.
4. Arbeiderne antas for 1 sesong ad gangen, og det gjelder således ingen opsigelsesfrist. En arbeider som reiser tilbake til Norge av egen vilje før utløpet av den neste sesong, hvorfor han er antatt, må selv betale sin tilbakereise, hvorfor der fratrekkes kr. 50.00 i hans tilgodehavende lønn.

§ 14. *Overførsel til Norge.*

Så snart sommersesongen begynner, skjer overførsel til Norge etterhvert som det passer med selskapets skiber. Hvis flere ønsker å reise enn skibet kan medta, skal plass først skaffes syke og tilskadekomne arbeidere og mulig avskjedigede arbeidere, dernæst kommer først de i betraktning, som har vært lengst i tjenesten. Hvis flere

arbeidere har vært like lenge, og de ikke blir enige om hvem som skal reise først, avgjøres saken ved loddtrekning. Arbeidstiden gjelder inntil hjemreisen.

Såfremt det medgår over 48 timer etter avgangsdagen er bestemt, betales for den overskytende ventetid kr. 4.00 pr. dag (søn- og helligdager undtatt).

§ 15. *Attester.*

Når en arbeider etter eget ønske forlater selskapets tjeneste på Spitsbergen, eller han blir opsagt, uansett av hvilken grunn, erholder han en bevidnelse for hvor lenge han har arbeidet på stedet. Bevidnelsen skal kun inneholde:

1. Navn.
2. Når begynt arbeidet.
3. Når sluttet (uten anførsel av årsak).
4. Fag.
5. Tiden for siste ferie eller feriegodtgjørelse.

§ 16. *Rusdrukk og skytevåben etc.*

Det er strengt forbudt arbeiderne å medføre til Spitsbergen eller der fra andre å forskaffe sig spirituosa av nogen art, bedøvende midler, sprengstoff eller våben. Medbragt bagasje kan visiteres og ulovlig medbragte saker konfiskeres. Overtredelse av denne bestemmelse kan være grunn til øieblikkelig avskjed.

§ 17. *Klager.*

Klager fra arbeiderne må anmeldes på kontoret på en sådan måte at ingen forhindring eller stans i arbeidet finner sted på grunn av klagens anmeldelse eller under dens behandling.

§ 18. *Funn eller opdagelser.*

Funn eller opdagelser av enhver art, såsom metaller, mineraler, olje eller annet tilhører selskapet og må straks anmeldes til de overordnede. Jakt og fangst kan kun finne sted med selskapets samtykke, således at hvis tilladelse på forhånd ikke er innhentet, har selskapet rett til fangsten. Dette gjelder så vel under reisen til og fra Spitsbergen som under oppholdet dersteds.

§ 19. *Avskjedigelse av arbeidere.*

Arbeiderne plikter å iakttå og nøie befølge overenskomsten og de instruksjoner og ordensforskrifter som til enhver tid fastsettes av selskapet (disse forskrifter og instruksjoner må ikke være i strid med gjeldende overenskomst). Det gjelder såvel ved reiser fra og til Spitsbergen som på arbeidsstedet. Gjør en arbeider brudd på disse forskrifter og instruksjoner, kan han øieblikkelig avskjediges og hjemsendes med første båt.

På samme måte forholdes overfor fredsforstyrreere eller andre som utviser slett opførsel, dovenskap, udyktighet eller nektelse å utføre det arbeide som anvises av selskapets ledelse.

De arbeidere som av ovennevnte grunner hjemsendes betaler reiseutgifter kr. 50.00 som selskapet har rett til å fratrekke i den optjente lønn.

For mindre forseelser har selskapet rett til å diktere en straff som enten kan bestå i utelukkelse for kortere eller lengere tid fra de innretninger som er bestemt for arbeidernes fornøielse i fritiden, eller i mulkt som dog ikke kan overstige kr. 50.00 for hver enkelt forseelse. Mulkter anvendes til fordel for et eller annet formål til arbeidernes felles beste.

I tilfelle foreningen finner grunn til å ta sig av vedkommende arbeiders sak har den krav på å få sig meddelt selskapets begrunnelse for avskjedigelsen eller mulkten. (Kfr. paragraffene 20—21—22.

§ 20.

Selskapet har med iakttagelse av disse bestemmelser for øvrig rett til å lede og fordele arbeidet, anvende de maskiner og arbeidsmetoder det finner tjenlig, anta, beskjeflige og avskjedige arbeidere, enten disse er organiserte eller ikke.

§ 21. *Tillitsmenn.*

1. De tillitsmenn som er valgt av arbeiderne anerkjennes som representanter og talsmenn for de organiserte arbeidere. Disse tillitsmenn skal være ansatt ved bedriften. De valgte navn skal innen 8 dager meddeles selskapets leder.
2. Tillitsmennene er forpliktet til så vel overfor sin organisasjon som over for selskapet å gjøre sitt beste for å vedlikeholde et rolig og godt samarbeide på arbeidsstedet.
3. Samtidig erklærer selskapet at det gjennom arbeidsledelsen i Longyearbyen også vil forsøke å fremme et godt forhold like overfor organisasjonen.
4. Tillitsmennene skal, når de som sådanne har noget å fremføre, henvende sig direkte til selskapets arbeidsleder eller i hans fravær til den han dertil bemyndiger.
5. De arbeidere som er valgt til tillitsmenn inntar for øvrig ingen særstilling ved bedriften. Dog forutsettes at tillitsmenn ikke avskjediges med mindre saklig grunner herfor er til stede.

§ 22. *Twisters behandling.*

Eventuelle tvister som måtte opstå i tariffperioden må ikke søkes løst ved arbeidsstans eller arbeidsstengning. Kan ikke en tvist løses ved forhandling mellom bedriftens leder og arbeidernes tillitsmenn, skal saken innbringes for selskapets styre og Norsk Arbeidsmandsforbund.

Tvist som måtte opstå i vinterhalvåret og hvorom det ikke opnåes enighet ved forhandling på stedet blir å opta til forhandling som ovenfor nevnt straks etter første båts ankomst til Norge fra Adventfjorden.

§ 23. *Forbundets ansvar for tariffens overholdelse.*

Forbundet kan ikke støtte en ulovlig konflikt som måtte iverksettes av selskapets arbeidere på Spitsbergen, men på enhver måte søke den bilagt. Forbundet påtar sig for øvrig den samme forpliktelse for tariffens overholdelse, som den har like over for lignende overenskomster vedrørende arbeidsforholdene i Norge.

Konflikter som måtte opstå i Norge, heri innbefattet Svalbard, skal ikke ha nogen innflytelse på arbeidets regelmessige gang ved selskapets bedrifter på Spitsbergen.

§ 24. *Overenskomstens varighet.*

Denne overenskomst trer i kraft fra 1 oktober 1927 og gjelder til 1 oktober 1928 og fremdeles 1 år ad gangen, såfremt den ikke skriftlig opsies av en av partene innen 1 juni hvert år.

Hvis opsigelse finner sted, skal forhandling om ny tariff være påbegynt innen 15 juni og forhandling og eventuell megling være tilendebragt innen 1 august.

§ 25.

Hvis det Statistiske Centralbyrås indekstall for leveomkostninger i april 1928 viser en stigning eller et fall sammenlignet med indekstallet i juni 1927 på minst 10 — ti — points, blir fra 1 juni 1928 lønns- og akkordsatser å nedsette eller forhøje med det procenttall som fremkommer ved en sammenligning mellom de nevnte indekstall.

Protokolltilførsel.

Det er en forutsetning at akkordprisene for akkordarbeide reduseres og stipuleres således at de gir et gjennomsnittlig akkordoverskudd svarende til ca. 75 pct. over minstelønn i akkord, idet forholdet mellom akkordfortjenesten for utearbeide og grubearbeide i alt vesentlig bibeholdes som hittil praktisert.

Bærums kommune.

I skrivelse av 28 februar meddelte Bærum formannskap at det har fastsatt nye lønnsbestemmelser for de arbeidere som omfattedes av det i 1926 den 13 juli oprettede reglement.

Formannskapets beslutning gikk bl. a. ut på at forskuddslønnen i akkord skulde reduseres fra kr. 1.12 til 0.75 pr. time og lønnen i dagarbeide fra kr. 1.35 til kr. 0.90 pr. time. Arbeiderne avviste dette krav om lønnsreduksjon.

Under de etterfølgende forhandlinger lykkedes det ikke å komme til enighet mellom partene. Ved den etterfølgende megling opnådes heller ikke enighet og arbeidsstans inntrådte den 11 juni.

Fornytt megling avholdtes den 12 juli og resulterte i et forslag fra meglingsmannen, men arbeiderne fandt ikke å kunne akseptere meglingsmannens forslag.

Fra kommunens side blev det rettet anmodning til arbeiderne om å avgjøre tvisten ved frivillig voldgift. Dette aksepterte arbeiderne på betingelse av at nødsarbeidet blev avskaffet. Kommunen aksepterte denne betingelse.

Voldgiftsretten sammentrådte den 25 juli til avgjørelse av tvisten.

Retten hadde følgende sammensetning: Sorenskriver Robert Reinholdt, formann, disponent Halvord Torgersen, kommunens representant og forretningsfører A. Bratvold, arbeidernes representant.

Voldgiftsretten avsa samme dag, under dissens fra forretningsfører Bratvold, følgende dom:

Lønnssatser:

Dagarbeidere	kr. 1.10	pr. time
Hjelpechauffører	„ 1.20	— „ —
Kjørere (hest og mann)	„ 1.50	— „ —
Forskuddsbetaling i akkord	„ 0.90	— „ —

Formannskapets beslutning om ferie for kommunens arbeidere blir å følge.

Løkeberg Lerindustri.

I skrivelse 22 mars fra Arbeidsgiverforeningen blev overenskomsten opsagt til utløp 1 mai s. å.

Under forhandlingene om ny overenskomst lykkedes det ikke å opnå enighet mellom partene. Forretningsutvalget fattet derfor beslutning om å opsi plassene til fratredelse 25 mai ved arbeidstidens slutt.

På grund av inntrufne omstendigheter blev arbeidsstansen midlertidig utsatt.

Den 1 juni nedla Riksmeglingsmannen forbud mot arbeidsstans, men ved den etterfølgende megling lykkedes det heller ikke å komme til enighet om et akseptabelt forslag.

Tvisten blev derfor, sammen med en rekke andre tvister, avgjort av den tvungne voldgiftsrett.

Timelønnen blev fastsatt til:

Almindelig dagarbeide	kr. 1.15	pr. time
Pottetakere	„ 1.27	— „ —
Nattarbeide ved ovnen	„ 1.38	— „ —

Dommens varighet til 1 mai 1929 med indeksregulering 1 febr. og 1 septbr. 1928.

Norsk Impregneringskompagni.

Den 12 januar meddelte bedriften Søndre Vestfold faglige samorganisasjon, som er part i overenskomsten av 17 juni 1925, at overenskomsten opsies til utløp 14 dager fra dato.

Det førtes gjentagne forhandlinger mellom samorganisasjonen og bedriften om ny overenskomst uten å komme til enighet.

I forhandlingsmøte 19 mars oppnåddes enighet om en ordning der gikk ut på: Minstelønn i akkord kr. 1.20 pr. time.

Timelønn kr. 1.25 til kr. 1.35 pr. time.

De øvrige bestemmelser som i overenskomsten av 17 juni 1925.

Overenskomstens varighet inntil videre med 14 dages gjensidig opsigelse.

Oslo Samvirkelag (rengjøringskvinnene).

For denne arbeidsgruppe blev der i mars måned etter forslag fra felleskomiteen mellom Norges koop. landsforening og Arbeidernes faglige landsorganisasjon godkjent en lønnsreduksjon av kr. 10.00 pr. måned for dem der er ansatt på halv dags arbeide og kr. 20.00 pr. måned for dem der er ansatt på full arbeidsdag. Lønnsreduksjonen trådte i kraft fra 1 april. For øvrig prolongertes overenskomsten uforandret til 1 oktober 1927.

I skrivelse av 26 august opsa Samvirkelagets styre overenskomsten til utløp 1 oktober. I de etterfølgende forhandlinger blev det fra Samvirkelagets side krevet en lønnsreduksjon motsvarende den reduksjon hvorom var oppnådd enighet for de øvrige funksjonærer og arbeidere.

Enighet herom kunde ikke oppnåes ved forhandlingene. Disse fortsattes ved årskiftet så det var ingen ny overenskomst opprettet ved utgangen av av året.

Den gamle overenskomst var fortsatt gjeldende.

Undergrunnsbanen, Oslo,

Efter at arbeidet ved nyttårstider var kommet i full gang og en del av arbeiderne organisert i tilslutning til Norsk Arbeidsmandsforbund, blev der stillet krav om opprettelse av overenskomst mellom anlegget og forbundet.

Arbeidsgiverforeningen motsatte sig dette krav med den begrundelse at arbeidet utførtes av entreprenører som var part i den mellom Norsk Bygningsarbeiderforbund og Entreprenørenes Landsammenslutning gjeldende overenskomst.

Fra forbundets side blev kravet opprettholdt og Arbeidsgiverforeningen opgav sin motstand, så der den 1 juni avsluttedes avtalegående ut på at foruten Bygningsarbeiderforbundet skulde også Norsk Arbeidsmandsforbund og Undergrunnsbanens Anleggsarbeiderforening være part i det gjeldende overenskomstforhold.

Slependen Kalkverk.

Efter forutgående opsigelse fra bedriftens side av overenskomsten av 15 februar 1926 blev der i februar optatt forhandlinger om regulering av overenskomstens lønnsatser. Efter endel forhandlinger oppnåddes enighet om en reduksjon for akkordsatsenes vedkommende fra 13—15 pct. og for timelønnsatsenes vedkommende med 15 pct.

Drag Feltspatgruber.

I februar måned fremsatte arbeiderne ved nevnte bedrift krav om opprettelse av overenskomst.

Kravene gikk i alt vesentlig ut på å få gjennomført de bestemmelser som er gjeldende i bergverksindustrien for øvrig, dog således at man i nogen utstrekning krevde fastsatt timelønnsatser i stedet for minstelønnsatser, da bedriften i stor utstrekning praktiserte timelønnsarbeide.

Man søkte å opta forhandlinger på stedet uten at det lyktes å få sådanne optatt idet bedriftens representant erklærte at han ikke hadde noget mandat til å forhandle.

Forhandlinger blev senere optatt i Oslo, men intet resultat kunde oppnåes. Det lyktes heller ikke å få forhandlinger optatt ved meglingsmannen idet bedriften erklærte at deres standpunkt var ufra- vikelig, og de kunde ikke gå med på forhøielse av de gjeldende lønninger kr. 0.90 pr. time. Meglingsmannen erklærte derfor at det da ikke var rum for noget eventuelt meglingsforslag på grunn av bedriftens bestemte erklæring.

Efter forutgående opsigelse fra arbeidernes side inntrådte arbeidsstans den 27 mai. Efter arbeidsstansens inntreden er det senere gjentagne ganger gjort forsøk på å få forhandlinger optatt, men er til stadighet avvist fra bedriftens side da den har fått tilstrekkelig antall streikebrytere.

Konflikten pågår ved årets utgang.

A/S Saudefaldene.

Efter en lengere stilstand i anleggsarbeidet i Sauda, Ryfylke blev det ved årsskiftet 1926—27 påbegynt et større nyanlegg for utvidelse av kraftmengden. Arbeidet blev i alt vesentlig utført av entreprenører, og disse praktiserte de overenskomster som var gjeldende innen de respektive brancher.

Arbeiderne henholdt sig imidlertid til en overenskomst opprettet med A/S Saudefaldene av 1924 som inneholdt bestemmelser om høiere

lønnsatser enn de entreprenørene betalte. Dette vakte misnøie blandt arbeiderne og blev det derfor besluttet å gå til arbeidsnedleggelse. Arbeidsstansen inntrådte 17 februar og varte til 10 mars.

Den 16 februar opsa selskapet overenskomsten av 1924 med 24 timers varsel, idet overenskomstens egne bestemmelser gav anledning til så kort opsigelsesfrist. Dette var den direkte foranledning til at arbeidsstans inntrådte på samme tidspunkt som overenskomsten utløp.

Under arbeidsstansen blev det optatt forhandlinger mellom selskapet og arbeidernes organisasjoner om ny overenskomst som skulde omfatte alt arbeide i forbindelse med A/S Saudefaldene, også det som utførtes av entreprenører.

Forhandlingene om ny overenskomst blev avsluttet 12 mars, og forslaget blev med et par endringer vedtatt av arbeiderne i et senere møte.

Overenskomstens bestemmelser om lønn lyder:

1. a) For jord-, fjell- og cementarbeiderne m. v. kr. 1.55 pr. time.
- b) For forskallere, pussere, jernbindere, gråstensmurere og alle øvrige fagarbeidere kr. 1.60 pr. time.
2. For arbeider ovenfor Storlivanns øvre enne til nedenfor nevnte grense betales et tillegg pr. arbeidet time av kr. 0.05.

For arbeide fra og med Dalvann og ovenfor Mindehaugen betales et ytterligere tillegg av kr. 0.10.

Overenskomsten forutsettes å omfatte alle arbeidere (fag-, hjelpe- og øvrige arbeidere) som arbeider ved anlegget og som er nødvendig for dettes fremdrift og fullføring.

I overenskomstens bestemmelse om akkordarbeide er forskuddslønn i akkord fastsatt til kr. 1.35 pr. time.

For øvrig er overenskomstens bestemmelser i alt vesentlig i overensstemmelse med de overenskomster som omfatter anleggs- og entreprenørvirksomheten.

Nore Kraftanlegg.

Nore Kraftanlegg har fra anleggets begynnelse vært underlagt samme bestemmelser angående lønns- og arbeidsvilkårene som de der har vært gjeldende ved statens anlegg.

Efter revisjonen av anleggsreglementet 1927, fant arbeiderne ved Nore Kraftanlegg at de kom i en i forhold til de øvrige statens anlegg ugunstigere stilling, derved at anlegget var under avvikling og praktisk talt alt arbeide måtte utføres for timelønn, og stillet krav om, at den for Nore Kraftanleggs vedkommende skulde settes til kr. 1.40 pr. time. Dette krav avviste anleggets ledelse, og blev dette standpunkt også akseptert av arbeidsdepartementet.

Da det ikke lyktes å opnå enighet ved forhandlingene om en særskilt timelønnsatts besluttet arbeiderne å gå til arbeidsstans for å fremtvinge en akseptabel ordning. Arbeidsstansen inntrådte den 7 mai og pågikk til 18 juni.

Efter at arbeidsstansen var inntrådt blev det ved forhandlinger mellom departementet og forbundet efter at arbeidernes samtykke var innhentet — oppnådd enighet om å avgjøre tvisten ved voldgift i henhold til statens arbeidsreglement § 20.

Voldgiftsretten sammentrådte den 16 juni og bestod av følgende: høiesterettsadvokat Valentin Voss; formann, stortingsmann Torjus Værland, anleggets representant og Rich. Hansen, arbeidernes representant.

Den 17 juni avsa retten under dissens sådan kjennelse: Time-lønnen ved Nore Kraftanlegg fastsettes til kr. 1.30 — en krone og tretti øre.

Trondhjems Elektrisitetsverk.

(Hyttfossen)

For dette anlegg hadde man i 1927 to tariffrevisjoner. Den første overenskomst blev opprettet den 19 mars med varighet til 1 juli s. å.

Lønnsbestemmelsene var kr. 1.40 pr. time.

Dessuten betales i tillegg:

a. For fullt utlærte smeder	kr. 0.20 pr. time.	
b. „ arbeidsformenn	„ 0.20 —	
c. „ tømrere og bygningssn. „	0.05 —	(verktøigodtgj.)
d. „ minstelønn i akkord	„ 1.25 —	

Lønn under sykdom og ulykkestilfelle i 3 mndr. et bidrag som sammen med kretssykekassens og/eller Riksforsikringsanstaltens bidrag utgjør 75 pct. av full daglønn, beregnet efter timelønnen.

Denne overenskomst blev av Trondhjems Elektrisitetsverk (kommunen) opsagt til utløp 1 juli s. å.

Før opsigelsestiden utløp blev forhandlinger optatt om ny overenskomst, men lyktes det ikke opnå enighet ved partsforhandlinger. Saken blev derfor innbragt for meglingsmøte den 5 juli fremsatte meglingsmannen forslag til ny overenskomst som gikk ut på en reduksjon av timelønnen fra kr. 1.40 pr. time til kr. 1.30 pr. time med bibehold av de tidligere tillegg pr. time for håndverkere og arbeidsformenn.

For øvrig gikk forslaget ut på å forhøie godtgjørelsen under sykdom fra 75 pct. til 90 pct. Brakkeleien blev nedsatt fra 30 øre til 25 øre pr. døgn.

Meglingsmannens forslag blev godkjent av begge parter. Overenskomsten trådte i kraft straks og gjelder til 30 juni 1928.

A/S Tyinfaldene.

I skrivelse av 22 mars opsa Arbeidsgiverforeningen overenskomsten av 30 juli 1926 til utløp 30 april 1927.

Under de efterfølgende forhandlinger mellom partene lyktes det ikke å komme til enighet om ny overenskomst. Saken blev derfor innbragt for megling og den 8 juli fremsatte meglingsmannen følgende forslag:

For alt arbeide betales minst kr. 1.05 pr. time. På høifjellet, som regnes fra og med fordelingsbassinet, betales et tillegg pr. arbeidet time av 11 øre. Som minstelønn i akkord betales kr. 1 pr. time.

Meglingsmannens forslag blev vedtatt av begge parter. Overenskomstens varighet settes til 30 april 1928.

Statens anlegg.

Revisjon av reglementet.

I skrivelse av 18 januar fra Hovedstyret for Norges statsbaner meddeltes, at efter anmodning fra Arbeidsdepartementet ønsket hovedstyret optatt forhandlinger angående revisjon av reglementet for Statens anlegg. Dermed var innledningen gjort til årets lønnsrevisjon ved anleggene.

Det første forhandlingsmøte avholdtes 1 februar, hvori deltog representanter for arbeiderne ved de forskjellige anlegg. Møter avholdtes 1, 3 og 4 februar, hvor begge parter fremla sine krav og redegjorde for disse. Statens representanter på sin side erklærte at de ikke kunde akseptere arbeidernes krav. Arbeidernes representanter på sin side erklærte at de ikke kunde akseptere Statens krav. Dermed var i virkeligheten partsforhandlingene strandet og i møte 5 februar enedes partene om å innbringe saken til megling for Riksmeglingsmannen.

Forhandlingene for Riksmeglingsmannen påbegynte 8 februar. Fra meglingsforhandlingene foreligger følgende protokoll, hvorav meglingsforløpet fremgår:

År 1927 den 8 februar holdtes møte hos Riksmeglingsmannen. Til stede var som Statens representanter overingeniørene Willoch, Støren og Collet Vogt. Som arbeidernes representanter møtte Eike-

fjord, Olaf Bjerke, Magnus Magnussen, Chr. Henriksen, Martin Johansen og Alb. Karlsen.

Willoch fremla: 1) Utskrift av forhandlingsprotokoll for møter 1, 3 og 4 februar 1927. 2) Utskrift fra møte 5 februar 1927. 3) Eksempl. av reglement for arbeidsordningen ved Statens jernbaneanlegg. 4) Grafisk fremstilling av indekstall fra 1924—1926.

Riksmeglingsmannen bemerket, at han var anmodet av partene om at opta megling, uagtet der ikke forelå noen opsigelse av plasesene. I den anledning enedes man om å tillegge nærværende megling samme virkning som tvungen megling efter arbeidstvistloven, således at enhver av partene når 10 dager er forløpet kan forlange meglingen sluttet, hvorefter arbeidsstans eventuelt vil kunne inntre 4 dager efter begjæringen om meglings avslutning.

Man gjennomgikk Statens forslag til endringer, hvorefter Riksmeglingsmannen konfererte med hver av partene. Eikefjord fremla 5) forslag fra arbeiderne til forandring i § 20.

Forhandlingene utsattes til tirsdag den 15 ds.

(s) Anders Furu.

År 1927 den 15 februar holdtes møte hos Riksmeglingsmannen. Samtlige de på forrige møte tilstedeværende møtte også idag og dessuten overingeniør Baalsrud.

Riksmeglingsmannen hadde først fellesforhandlinger og derefter særforhandlinger med begge parter.

Meglingen blev derefter utsatt inntil videre.

(s) Anders Furu.

År 1927 den 19 februar holdtes møte hos Riksmeglingsmannen. Samtlige de på forrige møte tilstedeværende representanter møtte også idag. Dessuten møtte for arbeiderne J. P. Karlsrud.

Riksmeglingsmannen hadde en særkonferanse med Statens representanter og derefter en felleskonferanse med begge parter.

Under denne meddelte statens forhandlere at de hadde forelagt for administrasjonen hvad det fra arbeidernes side var fremholdt under meglingen.

Administrasjonen ønsket på grunnlag av de meddelte opplysninger å ta saken under fornyet overveielse og anmodet om at meglingen måtte bli utsatt, idet forutsetningen var at arbeidet inntil videre blev fortsatt på de gamle betingelser.

Arbeiderne erklærte at de ikke på stedet kunde ta standpunkt til utsettelsesspørsmålet. De lovet imidlertid å ville gi svar på mandag 21 ds.

(s) Anders Furu.

År 1927 den 21 februar fremla (6) Riksmeglingsmannen skrivelse av s. d. fra Norsk Arbeidsmandsforbund ved J. Eikefjord, i hvilken meddeles at Arbeidsmandsforbundet samtykker i at meglingen vedrørende Statens anlegg utsettes inntil videre.

Meglingen besluttedes derefter utsatt inntil videre.

(s) Anders Furu.

År 1927 den 18 mars holdtes møte hos Riksmeglingsmannen. Samtlige de i tidligere møter tilstedeværende avgav også idag møte, idet dog Peder O. Moan møtte istedenfor Bjerke.

Riksmeglingsmannen forhandlet først med Statens representanter og hadde derefter en felleskonferanse med partene.

Han forhandlet derefter med arbeidernes representanter.

Næste møte besluttedes avholdt mandag 21 mars kl. 10.

(s) Anders Furu.

År 1927 den 21 mars holdtes nytt møte. Samtlige forhandlere møtte.

Det blev foretatt særforhandlinger — først med statens representanter og derefter med arbeidernes.

Det fremkom herunder fra arbeidernes side henstilling om utsettelse av forhandlingene til tirsdag 24 ds. (s) Anders Furu.

År 1927 den 24 mars holdtes møte hos Riksmeglingsmannen. Samtlige forhandlere møtte.

Det blev foretatt særforhandlinger, først med Statens representanter og derefter med arbeidernes.

Statens forhandlere begjærte tilført protokollen at de under meglingen hadde modifisert de under de stedfunne forhandlinger fremsatte krav derhen: at dyrtidstillegg inntil videre blir å utbetale til forsørgelsespliktige med *enten* 5 øre pr. time for første forsørgede og for de øvrige forsørgede med 3 øre pr. time for hver *eller* således at dyrtidstillegg for hustru bortfaller og at det utbetales 5 øre pr. time for hvert barn.

Forsåvidt angikk ordningen med fribillettene blir foreløbig ingen forandring å foreta.

Derimot fastholdtes kravet på nedsettelse av forskuddsbetalingen til henholdsvis kr. 0.95 og kr. 1.05.

De henviste videre til at de under meglingen hadde gått med på sådan tilføielse til reglementets § 16 c:

„Hvis arbeiderne har vært fraværende fra arbeidet på grunn av legitimert sykdom — medregnes den tid, sykdomsfraværet har varet — som arbeidstimer med 8 timer pr. arbeidsdag — dog ikke utover 12 uker i ferieåret.“

Arbeiderne erklærte derefter at de ikke kunne akseptere dette forslag.

Begge parters forhandlere bemerket at de i tilfelle av arbeidsstans forbeholdt sig å stå helt fritt i sine krav.

Riksmeglingsmannen erklærte derefter at han ikke i partenes holdning fant grunnlag for fremsettelse av noget meglingsforslag.

Statens forhandlere måtte etter dette begjære meglingen avsluttet.

Arbeidsstans vil da kunne inntrede på tirsdag 29 mars 1927.

Møtet hevet.

(s) Anders Furu

Som det fremgår av Riksmeglingsmannens protokoll krevde Statens forhandlere meglingen sluttet så arbeidsstans i tilfelle kunde inntre 29 mars.

Imidlertid fortsatte arbeidet og først 6 april fikk man anmodning fra statsråden om konferanse om saken. Herunder kom det tydelig frem at hvis det ikke opnåddes enighet om et forslag som kunde forelegges til avstemning, vilde det fra departementet bli omsendt til anleggene direktiver angående de reglementariske bestemmelser. For å undgå dette blev man enige om å opta nye forhandlinger med Statens representanter og et slikt møte holdtes samme dag og blev det opsatt følgende protokoll:

Efter en den 7 april 1927 hos chefen for Arbeidsdepartementet avholdt konferanse mellom partene møttes Statens og arbeidernes forhandlere samme dag kl. 1½ em. i Statsbanenes hovedstyres kontor.

Til stede var for arbeiderne:

For Norsk Arbeidsmandsforbund, formannen J. M. P. Ødegaard, Sørlandsbanen, Albert Karlsen, Nordlandsbanen, Peder Moan, Vestlandsbanene, J. P. Karlsrud, Magnus Magnussen, Nore Kraftanlegg, Chr. Henriksen, Oslo Østbanestasjons utvid., Martin Johansen, og for Staten møtte:

Overingeniør Collet Vogt fra vassdragsvesenet og overingeniør Willoch fra jernbanen.

Statens forhandlere foreslo en forandring i cirkulære nr. 50 fra hovedstyret for statsbanene ang. forskuddsbetalingen m. v. ved Statens jernbaneanlegg (omfatter også Statens kraft- og reguleringsanlegg), således at forskuddsbetalingen i akkord inntil videre utredes med kr. 0.95 pr. time. For faglærte smeder, snekkere, tømmermenn og stenhuggere med kr. 1.05 pr. time. De i samme cirkulære anførte bestemmelser om utbetaling av dyrtidstillegg forandres således at satsen 10 øre for første forsørgede (hustruen) utgår. For øvrig blir bestemmelsen i cirkulæret stående uforandret.

Videre foreslo Statens forhandlere § 16, ferier, gitt sådan tilføielse:

„Hvis en arbeider har vært fraværende fra arbeidet på grunn av legitimert sykdom, medregnes den tid sykdomsfraværet har varet, som arbeidstimer med 8 timer pr. arbeidsdag, dog ikke ut over 12 uker i ferieåret.“

Tilføielsen skytes inn mellom første og annen passus i punkt d.

Med hensyn til ferielønnen for 1927 er det fra Statens forhandlers side forutsetningen at denne beregnes på grunnlag av en forskuddsbetaling av kr. 1.05 for tiden inntil foranstående forslags ikrafttreden og derefter på grunnlag av den nye sats kr. 0.95.

De foreslåtte forandringer trer i tilfelle i kraft fra arbeidets gjenoptagelse etter påske.

Arbeidernes forhandlere uttalte at de vilde forelegge saken for arbeiderne.

Oslo den 7 april 1927.

*O. J. Willoch. Johs. M. P. Ødegaard. Peder O. Moan. T. Collet Vogt.
Alb. Karlsen. Magnus Magnussen. Martin Johansen.
J. P. Karlsrud. Chr. Henriksen.*

I anledning av ovenstående blev resultatet av forhandlingene meddelt foreningene 9 april i cirkulære sålydende:

Til
Foreningene ved Statens anlegg.

Ad reglementsrevisjonen.

Som det tidligere er meddelt ved cirkulære herfra anmodet Arbeidsdepartementet gjennom Hovedstyret for statsbanene om at der måtte bli optatt forhandlinger om forandring av reglementet for arbeidsordningen ved Statens anlegg.

Statens krav gikk som bekjent ut på en reduksjon av forskudslønnen fra kr. 1.05 til kr. 0.95 pr. time. Det hittil gjeldende familietillegg skulde bortfalle helt. Likeledes at bestemmelsen om fribefordring skulle endres således at kun de arbeidere, som har sin familie på annet sted skulle få fribilletter, og da kun til sig selv til jul, påske og feriereise hjem til sin familie. Ugifte jarbeidere og arbeidere som har sin familie ved arbeidsstedet skulle ikke være berettiget til fribilletter.

I anledning disse Statens krav har det vært ført langvarige forhandlinger og megling uten at forslag er fremkommet som arbeidernes forhandlere *har kunnet anbefale* til vedtagelse av arbeiderne.

Efter at meglingen efter krav fra Statens forhandlere blev brutt har det, som det vil fremgå av vedlagte protokoll, vært konferanse direkte med departementet.

I omtalte konferanse blev det fra statsråden presisert at Staten ikke ville gå med på en mindre reduksjon enn hvad der var antydnet under meglingen.

Som det vil fremgå av Statens forslag så inneholder det en større reduksjon av minstelønnen enn hvad arbeiderne tidligere har gitt uttrykk for å kunne gå med på.

Når forhandlingsutvalget ikke har kunnet anbefale det foreliggende forslag, så ligger det ikke deri, at man mener der kan opnåes et bedre resultat ved å ta en konflikt med Staten på det nuværende tidspunkt, men når Staten i år har fremlagt forslaget som et dekret som skal settes i kraft fra arbeidets optagelse efter påske, så vil utsendelsen av forslaget ikke være avhengig av forhandlernes tilslutning, og medlemmene vil da få anledning til å ta stilling til de lønnsbestemmelser som er foreslått.

Forslaget inneholder jo vesentlige forandringer fra det som var Statens oprinnelige krav, idet forsørgelsestillegget for forsørgede, undtatt hustruen, bibeholdes. Likeså har Staten frafalt sitt oprinnelige krav om forandring i bestemmelsene om fribillettene. Ennvidere har Staten gått med på arbeidernes krav om godskrivelse av ferielønn under sykdom (se bilag 1).

Forhandlingsutvalget forela saken til behandling for forretningsutvalget i møte den 8 ds. og herunder redegjordes for stillingen.

Forbundets formann foreslo efter konferanse med Landsorganisasjonens sekretariat følgende voteringstema for avdelingene under sakens behandling:

„Det av Statens representanter under forhandlingene fremsatte forslag tas til etterretning.

Foreningene uttaler sin misnøie med forslaget, idet det representerer en større lønnsreduksjon enn hvad vi anser å være rimelig og riktig.

Under den foreliggende situasjon finner man dog at videre forøininger ikke for nærværende foretas.

Formannens forslag opnådde ikke kvalifisert flertall i forretningsutvalget, idet kun to av de fire tilstedeværende representanter stemte for forslaget.

Forhandlingsutvalget har gitt sin tilslutning til det av forbundets formann i forretningsutvalgets møte 8 ds. fremsatte forslag og anbefaler dette til vedtagelse av foreningene.

Med solidarisk hilsen

*Martin Johansen. Chr. Henriksen. Peder O. Moan.
J. Eikefjord. P. Karlsrud. M. Magnussen. Alb. Karlsen.*

Avstemningen hadde følgende resultat:

Avd. nr.	Navn	For forsl.	Mot forsl.
1.	Myrdal jernbanearbeiderforening	8	9
2.	Ranumslettens anleggsarbeiderforening	42	14
3.	Brødsjø jernbanearbeiderforening	7	10
4.	Gjerstad —" —	39	18
11.	Øksendal —" —	27	15
12.	Øisletta —" —	20	20
15.	Landekil —" —	12	25
17.	Flåms —" —	18	3
18.	Seem —" —	12	20
21.	Oslo og omegns —" —	20	38
22.	Tunhøvd anleggsarbeiderforening	30	29
24.	Bergkvam jernbanearbeiderforening	11	5
28.	Rena —" —	7	4
37.	Namsos —" —	15	5
39.	Rosvoll —" —	14	4
40.	Laksefors —" —	11	1
47.	Fellingfors —" —	26	6
48.	Grovane —" —	38	8
50.	Moripen —" —	26	10
54.	Viosen —" —	4	3
55.	Lauvik —" —	9	5
58.	Norefjord —" —	4	3
83.	Sanddøla —" —	26	24
89.	Kragerø og omegns jernbanearbeiderforening	2	14
94.	Drammen og omegns —" —	19	1
95.	Gartland jernbanearbeiderforening	52	19
106.	Ringnes —" —	6	8
107.	Formo —" —	5	16
108.	Grytten —" —		
112.	Skage —" —	5	4
113.	Vinholmen —" —	49	24
115.	Trondhjem og omegns jernbanearbeiderforening	6	4
116.	Veggli jernbanearbeiderforening	7	0
117.	Kjosen —" —	4	4
118.	Ulvik —" —	0	5
119.	Vossebanens —" —	21	39
121.	Sannidals —" —	5	7
122.	Voss arbeiderforening	0	3
128.	Prestestrandens jernbanearbeiderforening	6	8
130.	Granvin —" —	13	9
134.	Fiskumfoss —" —	20	16
135.	Kroken —" —	16	13
		662	473

Som følge av ovenstående hadde foreningene vedtatt ovenstående forslag med 189 stemmers overvekt.

Konflikter 1927.

Avd. nr.	Avdelingens navn	Bedriftens navn	Arbeidet nedlagt	Arb optatt	Ant. under st	Tapte arbeidsdager
22	Tunhøvd anleggsarbeiderf.	Nore Kraftanlegg	7/5	18/6	115	4140
39	Rosvold jernbanearbeiderf.	Nes Trelastbr., Mosjøen	1/10	29/10	1	24
91	Bærum sten-, jord- og c.arb.f.	Bærum kommune	11/6	25/7	23	851
21	Oslo og omegns anleggsarb.f.	—" —	"	"	1	37
125	Hellandsbygdens arbeiderf.	Norsk Aluminiums Co.	17/2	10/3	37	666
125	—" —	Entreprenør E. Aarhøn	21/12 1926	17/1	1	24
Lockout.						
	Foreningene i Sulitjelma	A/B Sulitjelma Gruber	1 1/2	21/5	739	66816
23	Ålens Grubearbeiderforening	Killingdal Gruber	"	14/5	73	5694
34	Stord Arbeiderforening	A/S Stordø Kisgruber	"	21/5	157	13356
63	Larvik Arb.mannsforening	Alfr. Andersens v. Larv.	"	14/5	1	78
69	Malmö Grubearbeiderfor.	Fosdalens Bergverk A/S	"	"	101	7878
89	Kragerø og ome. Jernb.arb.f.	Jernindustrien	"	"	1	18
92	Bjørkåsen Grubearb.f.	A/S Bjørkåsen Gruber	"	"	102	7956
96	Skongseng Arbeiderf.	Dunderl.Iron Ore Co.ltd.	"	1/5	1	72
101	Mo Arbeiderforening	—" —	"	"	6	432
103	„Nordlyset“ Storforshei	—" —	"	14/5	1	78
111	Løkkens Grubearb.f.	Orkla Gruber	"	"	287	42386
26	Drag Feltspatarb.f.	Drag Feltspatgruber	27/5	"	24	4464 pågår

Lønnsbevegelser avsluttet i 1927.

Løpe-nr.	Bedrift	Antall arbeidere		Tidligere lønn og dyrtidstill.			Opnådd lønn og dyrtidstill.			Forandring pr. arb. pr. år beregnet i kr. (+ eller -)	Lønnsnedslaget utgjør i alt pr. år beregnet i hele kr.	Arb.tid pr. uke		Tillegg for over-, natt- og helligdagsarbeide		Ferie i dager		Blev overenskomst opprettet?	Var det overenskomst før?	Var det arbeidsstans?	Anmerkninger
		I alt	Derav medlemmer	Pr. time	Pr. dag	Minstelønn i akkord	Pr. time	Pr. dag	Minstelønn i akkord			Tidligere	Opnådd	Tidligere pct.	Opnådd pct.	Tidligere	Opnådd				
I. Anleggsvirksomhet.																					
1	Statens jernbaneanlegg	3200	2400	-	-	1.05 1.15	-	-	0.95 1.05	÷ 200	640 000	48	48	25-50-100	25-50-100	12	12	-	-	-	Reglementet gjelder inntil videre. Høifjellstillegg 10 øre pr. time.
2	Hyttef. kraftanl., Tr.hjs kom..	40	40	-	-	-	-	-	1.30 1.50	-	-	-	-	-	-	-	12	ja	nei	nei	
3	Saundefaldene A/S	37	37	-	-	-	-	-	1.55 1.60	-	-	-	-	-	-	-	12	ja	nei	ja	
4	Haugvik smelteverk, Glomfj..	70	30	-	-	-	-	-	1.25 1.35	-	-	-	48	-	-	-	12	ja	nei	nei	
5	Tyinfaldene A/S	110	90	1.20	-	1.15	1.05	-	1.00	÷ 330	36 300	48	48	-	-	8	8	ja	nei	nei	Høifjellstillegg 11 øre.
II. Bergverksindustrien.																					
6	a. Fosdalens Bergverks-Aktieselskap b. The Bede Metal- & Chemical Co. Ltd. (Killingdal) c. Orkla Grube-Aktiebolag d. Sulitelma A/B Gruber e. A/S Stordø Kisgruber f. Meløyvær Gruber (Nordiske Grubekompani) g. A/S Bjørkåsens Gruber h. Dunderland Iron Ore Co. Lt.	2200	1467	M. 1.15 " 1.25 " 1.35 Kv. 0.80	-	M. 1.05 " 1.15 " 0.95 Kv. 0.60	M. 1.05 " 1.15 " - Kv. 0.68	-	M.0.88 " 0.98 " - Kv.0.51	M. ÷ 344 Kv. ÷ 258	756 800	48	48	-	-	8	8	ja	ja	ja	Voldgiftsdom.
7	Kongsberg Sølvverk	220	30	1.10 1.20 1.35	-	0.75 0.90 1.10	0.92 1.00 1.15	-	0.63 0.75 0.83	÷ 475	104 500	47½	47½	-	-	14	14	ja	ja	nei	Reglement.
8	Foldals Verk	230	143	1.04 1.12 0.95	-	0.87 0.95 0.78	1.03 0.99 0.95	-	0.79 0.71 0.87	÷ 176	40 480	48	48	-	-	8	8	ja	ja	nei	Indeksregulering.
9	Vigsnes Kobberverk	97	63	-	-	-	1.05 1.10 1.20 1.25	-	0.90 - 0.95 -	-	-	-	48	-	-	6	6	ja	nei	nei	
10	Bosmo Gruber	60	60	-	-	-	0.90 0.99 0.86	-	0.90 0.81 0.78	-	-	-	48	-	-	6	6	ja	-	nei	
11	Store Norske Spitsbergen Kullkompagni	169	122	1.40 1.75	-	1.20	1.17 1.47	-	1.00	÷ 504	85 176	48	48	-	-	8	8	ja	ja	nei	Indeksregulering 1 juni 1928.
12	Kings Bay Kullkompagni	150	133	1.30 1.40	-	1.10 1.20	1.20 1.45 1.10	-	1.00	÷ 430	-	48	48	25-50-100	25-50-100	8	8	ja	ja	nei	Indeksregulering 1 juni 1928.

Løpe-nr.	Bedrift	Antall arbeidere		Tidligere lønn og dyrtidstill.			Opnådd lønn og dyrtidstill.		
		I alt	Derav medlemmer	Pr. time	Pr. dag	Minstelønn i akkord	Pr. time	Pr. dag	Minstelønn i akkord
III. Forskjellige bedrifter.									
13	Norsk Impregnerings Co.	23	14	-	-	-	1.25	-	1.15
							1.35		
14	Slependen Kalkverk	9	5	1.45	-	-	1.23	-	-
15	Oslo Samvirkelag	29	29	-	pr. md. 220 120	-	-	pr. md. 200 110	-
16	Bærum Kommune	135	24	1.80 1.35 1.44 1.12	- - - -	- - - -	1.50 1.20 1.10 0.90	- - - -	-
17	Løkeberg Lerindustri	9	4	1.42 1.57 -	- - -	- - -	1.15 1.27 1.38	- - -	-
18	Lysaker Handelsforening	2	2	-	-	-	-	pr. md 120	-

Forandring pr. arb. pr. år beregnet i kr. (+ eller -)	Lønnsnedslaget utgjør i alt pr. år beregnet i hele kr.	Arb.tid pr. uke		Tillegg for over-, natt- og helligdagsarbeide		Ferie i dager		Blev overenskomst oprettet?	Var d'rt overenskomst før?	Var det arbeidsstans?	Anmerkninger
		Tidligere	Opnådd	Tidligere pct.	Opnådd pct.	Tidligere	Opnådd				
-	-	48	48	-	-	8	8	ja	nei	nei	
÷ 506	4 554	48	48	-	-	8	8	ja	ja	nei	
÷ 240	ca. 4 350	48	48	1.75	1.75	18	18	ja	ja	nei	
÷ 120		24	24	pr. time	pr. time	9	9				
÷ 552	74 520	48	48	25-50-100	25-50-100	4 8 12	4 8 12	ja	ja	ja	Reglement. Ferie henholdsvis. efter 3 mnd, 6 mnd, 2 år.
÷ 677	6 093	-	-	-	-	8	12	ja	ja	nei	Voldgiftsdom.
-	-	29	29	-	-	12	12	ja	nei	nei	

